

INLICHTINGEN BIJ
AFDELING
DOORKIESNUMMER

S. Verhaar
afdeling Ingenieursbureau
072 535 67 66

Groenbeleidsplan Heiloo 2012-2022

6 februari 2012

GEBRUIKERSHANDLEIDING

Voor u ligt het groenbeleidsplan Heiloo 2012-2022. Dit document is een uitgebreid beleidsstuk. In dit rapport is beschreven hoe met het groen van Heiloo moet worden omgegaan zodat de beeldkwaliteit zijn waarde houdt. Er wordt een visie gegeven, uitgangspunten voor inrichting en acties ten behoeve van beheer benoemd. De achtergronden hiervan worden uitgebreid beschreven. Een ander belangrijk deel van dit plan is het beschrijven welke relatie het groenbeleid heeft met andere landelijk, regionaal en lokaal beleid. Om het groenbeleid concreet werkbaar te maken is een verkorte versie gemaakt die als checklist kan worden gebruikt. Deze heet "Groenbeleid in een notendop".

Rapport "Groenbeleid in een notendop"

Dit rapport is als losse bijlage bij dit plan gevoegd. Hierin zijn de visie, deelvisies, kernuitgangspunten, detailuitgangspunten en concrete acties hanteerbaar opgesomd. "Groenbeleid in een notendop" is een leidraad die bij elk op te stellen stedenbouwkundig plan, elk woningbouw of civiel project in de openbare ruimte en elke praktische maatregel in het onderhoud nagelopen moet worden! Op deze manier wordt een constante Heiloo waardige beeldkwaliteit gewaarborgd.

Volgend op dit groenbeleidsplan wordt er een groenbeheerplan ontwikkeld. Hierin wordt de integrale visie vertaald naar beheer- en onderhoudsniveau. De gevolgen van de bezuinigingstaakstelling, het versoberen van de kwaliteit en doelmatiger beheren van het groen, worden hierin concreet handen en voeten gegeven en worden in woord, beeld en geld beschreven. Streefdatum van dit rapport is mei 2012.

INHOUDSOPGAVE

DEFINITIES	7
1. INLEIDING	
1.1 Aanleiding	9
1.2 Doel van dit beleidsplan	9
1.3 Doelstelling	9
1.4 Leeswijzer	9
2. RELATIE MET BESTAAND BELEID/WETGEVING	
2.1 Landelijk beleid	11
2.2 Regionaal beleid	13
2.3 Lokaal beleid	14
3. GROENVISIE	
3.1 Inleiding	19
3.2 Deelvisies	19
3.3 Integrale groenvisie	24
4. STREEFBEELDEN	
4.1 Inleiding	27
4.2 Groene omzoming van het dorp	27
4.3 Natuurgebieden en parken	28
4.3.1 Landgoed Nijenburg	29
4.3.2 Landgoed Ter Coulster	30
4.3.3 Oosterbos	31
4.3.4 Noorderneg	32
4.3.5 Zuiderneg	33
4.3.6 Het Vennetje	34
4.3.7 Gemeentebos	35
4.3.8 Frederica's hof	36
4.3.9 Oostkanter en Laan van Frans	38
4.3.10 Wijkpark Ypestein	41
4.3.11 De Achtkant	42
4.3.12 Plan Zuid-West	43
4.4 Heilooër profiel	45
4.5 Wegen	45
4.6 Inrichtingsprincipes	49

5. INSTRUMENTARIUM TEN BEHOEVE VAN HET GROEN

5.1 Groen en ruimtelijke ontwikkeling	57
5.2 Inrichten van de openbare ruimte	58
5.3 Beheren van het groen	59
5.4 Vergunning verlenen en handhaven	60
5.5 Samenwerken en participeren	61
5.6 Inlichten en voorlichten	62

6. FINANCIËN

63

7. BIJLAGEN

1. Potentieel Natuurlijke Vegetatie (PNV)	66
2. Pollenonderzoek	67
3. Groenstructuurkaartjes uit de bestemmingsplannen	68

DEFINITIES

Groen

Met groen wordt bedoeld alle bomen, plantsoenen, natuurgebieden, gazons.

Groenelement

Een groenelement is een specifiek type groen zoals bijvoorbeeld een boom, een bos, een haag e.d.

Habitat

Een habitat is de leefomgeving waarin een bepaalde soort plant of dier leeft.

Landschappelijke onderlegger

Met landschappelijke onderlegger worden de historische kenmerken van het landschap bedoeld. Kenmerkende elementen zoals greppels, houtwallen, bossen. Maar ook kenmerken zoals specifieke soorten plant of dier.

Volle wasdom

Zijn volle wasdom bereikt hebben betekent volgroeid zijn.

Gebiedsvreemd water

Water met een minder goede kwaliteit dan het water waar het bij gelaten wordt.

Extensief beheer

Onderhouden van groen met weinig bewerking.

Intensief beheer

Onderhouden van groen met veel bewerking.

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Groen is een van de belangrijke karaktereigenschappen van het dorp Heiloo. In 1995 is daarom een groenstructuurplan geschreven waarmee een kader werd geformuleerd om beleid te schrijven. Daarin worden uitspraken gedaan over middelen voor de toekomst en zijn aanbevelingen gedaan voor concrete uitvoeringsplannen. Omdat het plan verouderd is en de ontwikkelingen doorgaan is het nu tijd een nieuw plan op te stellen met nieuwe kaders en doelstellingen voor de toekomst. In het coalitieakkoord 2010-2014 is als algemeen uitgangspunt opgenomen "het behoud van het karakter en de specifieke dorpskenmerken van Heiloo". Mede hierom is dit plan geschreven.

Nieuwe ontwikkelingen omtrent de bezuinigingstaakstelling op het groenonderhoud hebben invloed op de toekomstvisie. De bezuinigingstaakstelling gaat gevolgen hebben voor de beeldkwaliteit van het groen. Met name het hoge niveau van onderhoud, de variëteit in soorten en het grote oog voor detail zal verminderen. De visie die hierna beschreven wordt is hoofdzakelijk gericht op de karakteristiek en de beleving van het groen en niet zozeer op de technische kwaliteit. In het groenbeheerplan dat op basis van dit groenbeleidsplan wordt opgesteld, wordt concreet vorm gegeven aan de bezuinigingsmaatregelen en de daaraan ten grondslag liggende keuzes.

1.2 Doel van dit beleidsplan

Het is van groot belang dat het karakter van Heiloo gewaarborgd wordt. De kwaliteit van het groen is hoog en ondanks de bezuinigingstaakstelling moeten we door bewuste keuzes dit proberen te waarborgen. Met dit beleidsplan wordt een visie op 'groen Heiloo' geformuleerd voor de komende 10 jaar. De integrale groenvisie is vertaald in kernuitgangspunten, welke zijn terug te vinden in hoofdstuk 3 en concreet en werkbaar zijn gemaakt in een checklist van uitgangspunten en acties. Hiermee wordt het nastreven van een constante Heiloo-waardige groenkwaliteit een reëel doel.

1.3 Doelstelling

Om de groenvisie op Heiloo stevig te verankeren in de organisatie wordt aandacht besteed aan de relatie met bestaand beleid en worden er randvoorwaarden en uitgangspunten gesteld voor nieuwe ontwikkelingen in het dorp, het inrichten en beheren van de openbare ruimte, vergunningverlening en handhaving, participatie, voorlichting en educatie.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk twee wordt uitgebreid stilgestaan bij het landelijk, regionaal en lokaal beleid dat van toepassing is op het groenbeleid van de gemeente Heiloo. Daarna wordt in hoofdstuk drie de visie gegeven op het landschap en haar cultuurhistorie, ecologie, waterhuishouding, het gebruik van het groen en het beheer ervan. Dit is daarna samengevat in één integrale groenvisie. In hoofdstuk vier worden de karakteristieken en kwaliteiten van het groen omschreven met foto's als ondersteuning. Hierbij worden doe-

len, uitgangspunten, randvoorwaarden en acties geformuleerd. In het bijlagendocument 'Groenbeleid in een notendop' worden deze opgesomd. In hoofdstuk vijf wordt de rol die groen bij allerlei vraagstukken speelt uiteengezet. Denk aan nieuwe ontwikkelingen in het dorp, handhaving en bijvoorbeeld participatie. Hoofdstuk zes is gewijd aan de financiën omtrent groen.

2. RELATIE MET BESTAAND BELEID/WETGEVING

Het groenbeleidsplan is niet een op zichzelf staand stuk. Het is gelieerd aan het beleid van hogere overheden en het overige beleid binnen Heiloo. Het doel van dit hoofdstuk is kort weer te geven welk landelijk, regionaal en lokaal beleid een relatie heeft met het groen in en in de omgeving van Heiloo.

2.1 Landelijk beleid

Flora en fauna wet

De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'Nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken. In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen, deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. Meer informatie kunt u vinden op www.rijksoverheid.nl.

Natuurbeschermingswet 1998

Zoals de soortenbescherming is geregeld in de Flora- en Faunawet, zo is de gebiedsbescherming geregeld in de Natuurbeschermingswet. De Natuurbeschermingswet (1998) regelt de bescherming van gebieden die in het kader van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn beschermd moeten worden. Op de website van het ministerie van LNV zijn alle beschermde gebieden opgenomen in de gebiedendatabase. Informatie over de natuurbeschermingswet en meer staat op www.natuurbeheer.nu.

Vogel- en Habitatrichtlijn

In de vogel- en habitatrichtlijn zijn door de raad van de EEG het volgende besluiten genomen:

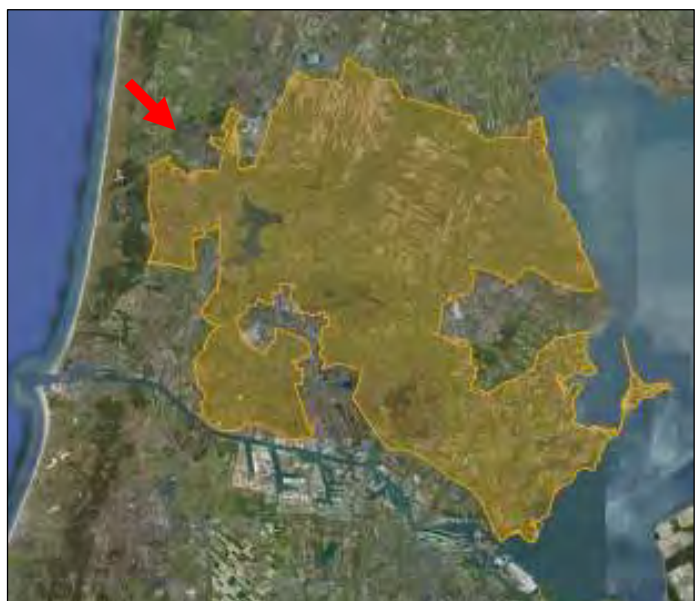
BESLUIT: Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand dit is exclusief de wijzigingsbesluiten.

BESLUIT: Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.

Nationaal landschap 'Laag Holland'

Een kenmerkend type landschap waar de gemeente Heiloo deel van uitmaakt is het nationaal landschap 'Laag Holland'. Hiernaast een kaartje van het totale gebied. Informatie over dit nationale landschap is te vinden op

www.laagholland.nl

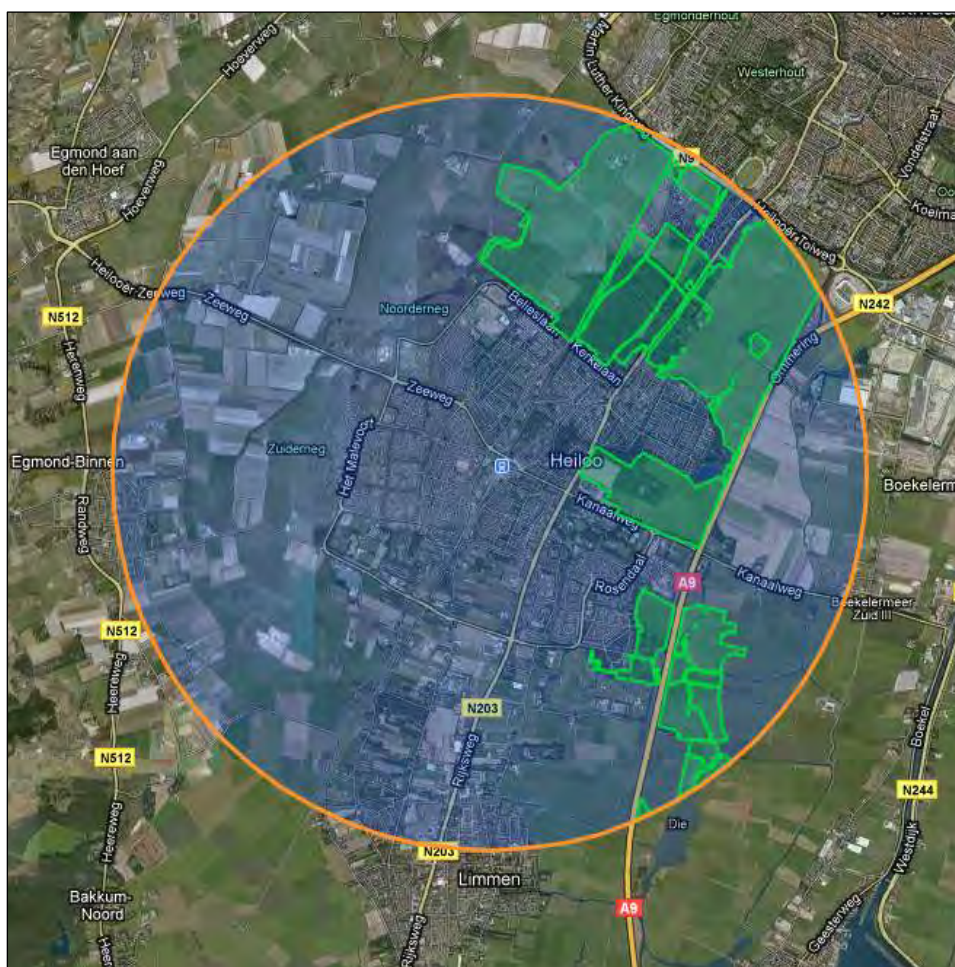

De kernkwaliteiten van het landschap zijn de volgende:

- Grote openheid van het landschap
- Veel weide- en moerasvogels
- Oude geometrische inrichtingspatroon in de droogmakerijen
- Veenpakketten
- Middeleeuwse strokenverkaveling en historische watergangen
- Groot aantal archeologische locaties
- Karakteristieke dijk- en lintdorpen

Ecologische Hoofdstructuur Noord-Holland (EHS)

Een deel van het Heilooër grondgebied maakt deel uit van de EHS van Noord-Holland. De EHS vormt een duurzaam en samenhangend netwerk van natuurgebieden. Het buitengebied van Heiloo tussen de Kanaalweg en de ring van Alkmaar bestaat uit verschillende type graslanden en is grotendeels in bezit van de Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten. Verder heeft de Stichting Landschap Noord-Holland EHS gebied ten oosten van de A9 en ten zuiden van de Kanaalweg vele graslanden in bezit. Hieronder een kaartje van de delen van het Heilooër buitengebied die deel uitmaken van de EHS.

2.2 Regionaal beleid

Provinciale Structuurvisie 2040

De provinciale Structuurvisie is op 21 juni 2010 vastgesteld. Hierin staat de visie op de ruimtelijke ordening met relevante trends en ontwikkelingen weergegeven en worden de belangen van de provincie uiteengezet. Dit betreft belangen op het gebied van klimaatbestendigheid, ruimtelijke kwaliteit en duurzaam ruimtegebruik. Bij deze structuurvisie horen de Provinciaal Ruimtelijke Verordening Structuurvisie en het plan-MER (milieueffectrapport).

Provinciaal Natuurbeheerplan Noord-Holland

Het Natuurbeheerplan vormt een belangrijk instrument voor de realisering van het rijks- en provinciale natuur- en landschapsbeleid waaronder de realisatie van de EHS. In dit Natuurbeheerplan staat aangegeven waar welke natuur aanwezig is of nog ontwikkeld kan worden, hoe deze natuur beheerd kan worden en welke mogelijkheden er worden geboden voor het landschapsonderhoud.

Noord-Holland Natuurlijk! Nota natuurbeheer 2005

In dit plan van de Provincie Noord-Holland wordt aan de ambitie, om een groene impuls te geven aan de provincie, handen en voeten gegeven. Doel is het versterken en koesteren van de unieke en kwetsbare natuur. Het gaat hier met name om de Provinciale ecologische hoofdstructuur (PEHS) en het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG).

Uitvoeringsstrategieplan ILG (Investeringsbudget Landelijk Gebied) Noord-Kennemerland 2007-2013

Het uitvoeringsstrategieplan is een soort plan van aanpak voor de uitvoering van de opgaven in het landelijk gebied voor de huidige ILG-periode 2007-2013. Het bevat een overzicht van de Rijks- en Provinciale doelstellingen, aangevuld met regionale doelstellingen. Tevens bevat het een beeld over de wijze waarop gedacht wordt deze doelstellingen in te vullen.

Beleidsnota Landschap en cultuurhistorie

De provincie geeft in deze beleidsnota aan dat zij er op gericht is de kernkwaliteiten van de diverse landschappen in de provincie te behouden, met belangrijke structuurelementen. Voor Heiloo betreft het onder andere de Limmerdam, een van de eerste dijken anno 1100 van Kennemerland, de onregelmatige blokverkaveling in de Baafjespolder, de Vennewaterspolder en de Oosterzijpolder (12^e eeuw) en de droogmakerij van de Kooimeer (16^e eeuw).

Groenbeleidsplan gemeente Alkmaar 2004-2014

De gemeente Alkmaar heeft drie speerpunten:

Het realiseren van duurzame kwaliteit van het openbaar groen.

Het in stand houden, uitbouwen, en verbeteren van een hoofdgroenstructuur (parken, ecologische hoofdstructuur en bomen)

Het verbeteren van de beeld- en beheerkwaliteit van het groen in de woonwijken passend bij de wensen van de bewoners gezien sfeer, inrichting en beheer.

Groenbeleidsplan gemeente Castricum 2007-2020

In het groenbeleidsplan van de gemeente Castricum staat vermeld dat het veiligstellen en versterken van de groenkwaliteit het kerndoel is en daarbij een verbetering van het gebruik, de inrichting en de leefbaarheid. Qua speerpunten sluit het beleid van de gemeente Castricum aan bij dat van Heiloo. Er is namelijk veel aandacht voor het optimaliseren van groenstructuren, het koesteren van natuur en de kwaliteit die er nu is. Daarbij wordt de diversiteit in het groen versterkt.

2.3 Lokaal beleid

Bestemmingsplannen van Heiloo

In de bestemmingsplannen van de gemeente Heiloo staat aangegeven welk groen als structuurgroen wordt gekwalificeerd. Dit zijn groengebieden die zeer karakteristiek en kenmerkend zijn voor het betreffende gebied. Uitgangspunt hierbij is behoud, bescherming en waar mogelijk versterking van de hoofdgroenstructuur. In bijlage 3 staan de groenstructuurkaartjes uit de bestemmingsplannen weergegeven.

Bestemmingsplan Landelijk gebied

Het bestemmingsplan streeft behoud, herstel en ontwikkeling van landschappelijke waarden na. Behoud van de waarden zal vooral tot uitdrukking komen in de beschermde werking die het bestemmingsplan biedt. Herstel en ontwikkeling kan tot uitdrukking komen in een actief beheer, waarvoor het bestemmingsplan voorwaarden schept. Dit groenbeleidsplan streeft dezelfde waarden na. Met name het waarborgen van de cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het gebied en "het creëren van een groene zoom om de kern" staan voorop.

Structuurvisie

De structuurvisie wordt herzien op het moment dat dit groenbeleidsplan ter vaststelling wordt aangeboden, maar deze visie zal niet conflicterend zijn met het in dit document gestelde beleid. De structuurvisie voor Heiloo is een uitwerking op lokaal niveau van de Provinciale Structuurvisie. Het is een beleidskader voor de gemeente en bevat de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkelingen binnen de gemeente en de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren ruimtelijk beleid. De visie gaat ook in op de wijze waarop de raad zich voorstelt de voorgenomen ontwikkelingen te verwezenlijken. In de structuurvisie wordt het kader voor het groenbeleid opgenomen.

Strategische visie Heiloo 2005-2015

In de strategische visie staan twee belangrijke uitspraken met betrekking tot de groene buitenruimte:

1. Het dorpskarakter van Heiloo moet behouden worden.
2. Voor de inrichting van nieuwe openbare ruimte is de bestaande kwaliteit uitgangspunt.

Welstandsnota

Welstandsbeleid is gemeentelijk beleid waarin duidelijk wordt gemaakt aan welke eisen van welstand het uiterlijk van de bebouwing en de architectonische verschijning in een bepaald gebied moet voldoen. In dit document staan gebieds- en architectuurcriteria genoemd. Ook wordt in dit document uitgebreid beschreven welke kwaliteiten de historische linten in Heiloo hebben en hoe hier mee om te gaan. Qua gemeentelijk groen worden geen concrete uitspraken gedaan.

Bomenbeleidsplan Heiloo 2008

In het bomenbeleidsplan staan richtlijnen aangegeven hoe om te gaan met bomen bij veranderingen in de openbare ruimte zoals nieuwe woningbouw, het aanleggen van wegen en andere herinrichtingsprojecten. Verder wordt er ingegaan op hoe bomen beschermd kunnen worden en de veiligheid kan worden gecontroleerd.

Lijst met monumentale en beeldbepalende bomen 2010

Er is een lijst opgesteld met monumentale en beeldbepalende bomen. Deze lijst wordt jaarlijks vastgesteld en daarmee zijn de bomen op deze lijst beschermd door artikel 4.3.2 in de APV. Deze bomen zijn/worden in de bestemmingsplannen opgenomen. Waarmee hun beschermde status uitgebreid wordt.

Groenstructuurplan Heiloo

Het huidige plan stamt uit 1995 en is aan een update toe. In de nieuwe "Structuurvisie Heiloo" zal het kader voor het groenbeleid worden geformuleerd. In de "Structuurvisie Heiloo" wordt aangegeven wat structuurgroen is. De visie op het groen in Heiloo wordt uitvoerig behandeld in het beleidsplan dat u nu leest. Beide plannen worden op elkaar afgestemd.

Boekelermeer Zuid 2&3, inrichting groene natuurzone's

Dit is een inrichtingsplan waarin, rondom en op het bedrijventerrein Boekelermeer, natuurcompensatiezone's zijn ontworpen. Hierbij staan met name de biotopen van verschillende belangrijke dier- en plantensoorten centraal zoals onder andere de rugstreeppad. Dit plan is vastgesteld door het college van B&W op 16 september 2003.

Water boven water (waterplan Bergen, Castricum en Heiloo)

De gemeenten Bergen, Castricum en Heiloo hebben in samenwerking met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier een waterplan opgesteld. Deze wordt in 2011 vastgesteld. In de visie van dit

waterplan wordt uitgesproken dat gestreefd moet worden naar een 'groenblauwe' ring om Heiloo heen. Dit houdt in een ring van bossen, graslanden en water. Om een sterke en duurzame landschappelijke structuur te krijgen is het belangrijk dat deze landschapselementen in verbinding staan met elkaar. Een ander uitgangspunt in het plan is dat neerslag zoveel mogelijk op de plek waar het valt de grond in moet lopen en opgeslagen moet worden. Dat betekent dat er voldoende onverhard terrein moet zijn.

Veldinventarisatie kleine landschapselementen Heiloo 2008

De instantie Landschap Noord-Holland heeft voor de gemeente Heiloo een inventarisatie gemaakt van alle (cultuurhistorische) landschapselementen binnen en buiten de bebouwde kom van de gemeente. De meest waardevolle landschapselementen zijn opgenomen in de bestemmingsplannen. De input van het plan is gerespecteerd bij het vormen van de visie en uitgangspunten in deze beleidsnotitie.

Nota cultuurhistorie 2011-2014

In de in 2011 herziene Nota cultuurhistorie wordt op basis van de 'veldinventarisatie kleine landschapselementen' de groene cultuurhistorische waarde van Heiloo weergegeven. De belangrijke groene landschapselementen worden hierin zorgvuldig besproken.

Basisrapport natuurwaarden Gemeente Heiloo 2006

In 2006 is een inventarisatie gedaan naar de aanwezigheid van op grond van de flora en fauna beschermde soorten. Ook is aangegeven waar in de gemeente de soorten voor komen. Tevens zijn er aanbevelingen opgenomen hoe door het jaar heen met beschermde soorten en habitats moet worden omgegaan.

Verkeersplan Heiloo oktober 2008

Het verkeersplan Heiloo is geschreven met als uitgangspunt de groene woonkwaliteit en recreatieve waarde van de gemeente hoog te houden. Met name aan het ontsluiten van de groene woonomgeving voor de fiets is in dit plan aandacht besteed.

Parkeerbeleidsplan Heiloo maart 2010

In het parkeerbeleidsplan wordt gesteld dat de grasberm van het Heilooër profiel bestemd is voor kort parkeren. De berm wordt als bezoekersparkeren meegerekend in de parkeernorm. Op deze manier hoeft er minder oppervlakte verharding te worden gerealiseerd en is de uitstraling van de omgeving groener.

Inrittenbeleid 2011

Het inrittenbeleid dat in 2011 zal worden vastgesteld wordt gekoppeld aan de APV. Daarin staan de beoordelingscriteria genoemd die gehanteerd worden. Wat betreft het groen en de beeldkwaliteit van de omgeving zijn de criteria sterk genoeg gesteld.

Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)

In het GRP staan de beleidsafwegingen op het terrein van bescherming van bodem- en waterkwaliteit en de rioleringszorg. De belangrijkste link met dit plan is het uitgangspunt dat hemelwater het liefst daar waar het valt moet infiltreren en zo weinig mogelijk afgevoerd moet worden. Dit is goed voor de kwaliteit van het watersysteem en het groen.

Nota kwaliteitsvoorschriften

In hoofdstuk 5 wordt hier aandacht aan besteed.

Woonkeur

Woonkeur is een certificaat voor nieuwbouwwoningen dat wordt gegeven als er voldoende woonkwaliteit wordt geboden. Een onderdeel daarvan is de openbare ruimte. Dit betreft echter alleen het parkeren. In Woonkeur worden geen eisen gesteld aan het groen.

Hondenbeleid

Voor de honden in Heiloo zijn een aantal losloopgebieden aangewezen. De grote parken aan de rand van Heiloo en enkele wat kleinere groenstroken in het dorp zijn hiervoor aangewezen. In de rest van het dorp staan drollinettes en geldt een opruimplicht voor hondenpoep.

3. GROENVISIE

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de visie van de gemeente Heiloo gegeven op het groen in en om het dorp. Wat wil de gemeente bereiken? Welke prioriteiten worden gesteld? Aan de basis van de groenvisie liggen deelvisies die betrekking hebben op het landschap en de cultuurhistorie, de ecologie, het water, het gebruik en het beheer van het groen. Ook is er gekeken naar de wensen en eisen die vanuit verschillende gebruiksvormen aan het groen worden gesteld zoals wandelen, fietsen, de hond uitlaten etc. Concluderend uit deze deelvisies wordt een integrale groenvisie geformuleerd. In hoofdstuk 4 wordt de totaalvisie uitgewerkt in streefbeelden voor de groenelementen die de groene basis van Heiloo vormen.

Nieuwe ontwikkelingen omtrent de bezuinigingstaakstelling op het groenonderhoud hebben invloed op de toekomstvisie. De bezuinigingstaakstelling gaat gevolgen hebben voor de beeldkwaliteit van het groen. Met name het hoge niveau van onderhoud, de variëteit in soorten en het grote oog voor detail zal verminderen. De visie die hierna beschreven wordt is hoofdzakelijk gericht op de karakteristiek en de beleving van het groen en niet zozeer op de technische kwaliteit.

3.2 Deelvisies

Landschap en cultuurhistorie

Het groene karakter van Heiloo wordt gevormd door de cultuurhistorische elementen in het landschap. Het dorp is gevestigd op de rug van een strandwal, hoog en droog. Hier staan de nog overgebleven bossen zoals het Heilooërbos, het gemeentebos en het kapelbos. Langzamerhand heeft het dorp zich uitgebreid naar de strandvlakten. De strandvlakten ten westen en oosten van de zandrug worden nu nog deels gekenmerkt door het agrarisch grondgebruik en de natuurgebieden. Karakteristieke elementen die nog zichtbaar zijn in het landschap van Heiloo zijn prachtige oude lanen, historische elzenhakhoutwallen en landgoederen. De lanen zijn te vinden langs de historische wegen zoals de Stationsweg, Oude Kennemerstraatweg en de Kennemerstraatweg. De elzenhakhoutwallen staan in het te ontwikkelen gebied Zuiderloo en Zandzoom. Deze wallen zijn vroeger aangelegd als erfafscheiding van het boerenland, als veekering en als windvanger voor de gewassen. De landgoederen Nijenburg en Ter Coulster zijn de 'groene' trekpleisters van Heiloo voor de dagjesmensen en dus erg belangrijk voor de identiteit van de gemeente Heiloo.

De wijken in Heiloo zijn zo ontworpen dat groen optimaal beleefd wordt. Het gebruik van bomen in woonstraten en langs andere verkeersroutes zorgt voor een continue beleving van groen. Daarnaast wordt de aandacht gewekt door de vele grasbermen en hagen die als begeleiding van de wegen en als verkeersremmende maatregel zijn geplant.

De identiteit en landschappelijke verscheidenheid van Heiloo, die gevormd wordt door de cultuurhistorische groenelementen, dient behouden te worden en versterkt. Belangrijk is dat deze landschappelijke onderlegger en ontstaanswijze van Heiloo afleesbaar blijven uit de inrichting van de openbare ruimte in het stedelijk- en buitengebied. Hierbij zijn de beeldkwaliteit, het laten beleven van de openbare ruimte en het oriënteren in het dorp van groot belang.

Respect hebben voor de landschappelijk onderlegger houdt in dat bij uiteenlopende opgaven van ontwerp tot beheer rekening gehouden wordt met verschillen in bodemsoorten, landschapstypen, waterstromen, plantensoorten, natuurlijk reliëf enzovoort.

Bij het behouden en versterken van cultuurhistorische groenelementen moet veel aandacht worden besteed aan het handhaven van deze elementen en zorgvuldig laten samengaan met nieuwe ontwikkelingen. Door Landschap Noord-Holland is een veldinventarisatie gedaan naar cultuurhistorische landschapselementen die hierbij als onderlegger kan worden gebruikt.

Aan het laten beleven van de verscheidenheid van het landschap is tijdens de ontwikkeling van Heiloo veel aandacht besteed. Op veel plaatsen aan de rand van het dorp is dit te zien aan de uitzichten vanuit woonstraten het landschap in. Hierdoor wordt het contrast tussen het dicht met groen bebouwde dorp en het open landschap extra sterk benadrukt en daarmee beleefd.

Uitzichten naar het landschap, lanen met bomen en entrees van het dorp zijn elementen die de duidelijkheid en oriëntatie voor inwoners en bezoekers vergroten. Door de herkenbare eenheden met eigen karakteristieken op een duidelijke wijze in te richten en te beheren blijft de cultuurhistorie en daarmee kwaliteit van het landschap gewaarborgd.

Ecologie

Een landschappelijke onderlegger met een grote verscheidenheid aan bodemsoorten en water vormt de basis voor een groot scala aan ecosystemen. In Heiloo hebben we te maken met droge zandgronden van de strandwal en de klei- en veengronden op de strandvlakten. In Heiloo kenmerkt dat zich in nat elzen-berkenbos en moerasrietlanden op de lager gelegen delen en uitgestrekte bossen van beuken, eiken en naaldbomen op de strandwal.

Om de ecologische kwaliteit en dus het duurzame karakter te waarborgen wordt er zoveel mogelijk met van nature in Heiloo voorkomende beplanting gewerkt. Dit wordt Potentieel Natuurlijke Vegetatie (PNV) genoemd. Deze PNV is de basis van het toe te passen assortiment in Heiloo. De PNV gaat uit van voorkomende bodemsoorten. Omdat Heiloo deels op een strandwal ligt en deels op de strandvlakten zijn er verschillen in de PNV. De PNV in en rond Heiloo staat in bijlage 1 in tabelvorm weergegeven. Het doel is om het onderscheid tussen de strandvlakten en de strandwal in beeld en beleving te benadrukken.

In Heiloo is een onderzoek gedaan naar stuifmeelpollen in de grond. Over een diepte van 80 cm zijn verschillende lagen bodem op pollen onderzocht op van nature veel voorkomende soorten beplanting. In bijlage 2 staan de resultaten van dit onderzoek.

In Heiloo komt een aantal beschermde soorten flora en fauna voor. Soorten die beschermd zijn maar algemeen voorkomen (zwanenbloem) en soorten die strikt beschermd zijn (diverse vleermuissoorten). Op beschermde soorten zijn artikelen uit de flora- en faunawet van toepassing. In het "basisrapport natuurwaarden gemeente Heiloo" van Bureau Waardenburg is een stappenplan opgenomen voor de te doorlopen procedure bij herziening van bestemmingsplannen en de uitvoering van projecten.

Vanuit ecologisch perspectief is gebieds- en soortbescherming het doel. Daarbij is de ambitie om de kenmerkende Heilooër natuur en het daarbij behorende natuurnetwerk te behouden en versterken. Dit houdt in; de verscheidenheid aan planten en dieren en de leefgebieden uit te breiden door knelpunten in het ecologisch netwerk op te lossen.

Onder knelpunten in het ecologisch netwerk worden plaatsen bedoeld waar ontbrekende schakels zijn in de groenstructuur. Dit kunnen lanen/rijen bomen zijn, ecologische oevers, maar ook barrières tussen groene gebieden zoals brede wegen of bijvoorbeeld de spoorlijn.

Water

Het element water is van groot belang voor de groenvisie. Groen en water komen vaak samen voor in het openbaar gebied. Dit biedt kansen voor wederzijdse versterking. *"In Heiloo stroomt kwelwater uit de duingebieden van de strandwal naar de strandvlakten. In natte tijden wordt overvloedig water naar het Alkmaardermeer geleid. In droge tijden wordt er water vanuit het Alkmaardermeer het gebied ingelaten. Het doel is om zo weinig mogelijk gebiedsvreemd water het gebied in te laten. Gebiedsvreemd water in het gebied betekent een aantasting van het ecologische waarden in het gebied. Daarom is het van groot belang om gebiedseigen water vast te houden. Door goede infiltratie van regenwater in bodem wordt de 'opslagcapaciteit' van de strandwal goed gebruikt. Als het water aan de flanken van de strandwal weer omhoog komt (kwelwater), dan heeft het een zeer goede (schone) kwaliteit. Wat weer van belang is voor hoge natuurwaarden en een waardevol ecosysteem."* (Bron: waterplan)

De waterstromen in Heiloo optimaliseren zodat weinig gebiedsvreemd water het gebied in gelaten hoeft te worden. Dit is mogelijk door met name op de strandwal gebiedseigen water zo optimaal mogelijk te laten infiltreren in de bodem en daar vast te houden.

In het waterplan dat voor Heiloo gemaakt is staan maatregelen die van invloed zijn op het groen in het dorp. Zoals het aanleggen van natuurvriendelijke oevers en het verbinden van waterlopen voor een betere doorstroming en uitbreiden van leefgebied van dieren. Deze plannen zijn op elkaar afgestemd.

Gebruik

Naast de ecologische en landschappelijke/cultuurhistorische waarde van een groengebied zijn ook de eisen die de gebruiker stelt aan het groengebied belangrijk voor de integrale visie. In Heiloo zijn groengebieden met verschillende gebruiksintensiteit aanwezig. Gebieden met een intensieve gebruiksintensiteit zoals verschillende wijkparkjes en het gemeentebosje, bieden minder kansen voor ecologie en stellen andere eisen aan het beheer dan rustigere gebieden zoals bijvoorbeeld 't Vennetje langs de Zeeweg.

Er zijn verschillende manieren om het groen te gebruiken. Het groen in Heiloo is onder te verdelen in esthetisch groen (de plantsoenen in de woonstraten), wijkgroen (grotere groenstroken langs waterpartijen en parken), recreatiegroen (groen om in te recreëren zoals de Neggen) en natuurgroen (landgoederen en 't Vennetje).

Het gebruik van het groen samen laten hangen met de zonering naar gebruiksintensiteit. Verschillende type groengebieden moeten in goede verhouding met elkaar staan en verdeeld zijn over de gemeente om in een optimaal woongenot te voorzien.

Groen in de woonwijk wordt '*esthetisch groen*' genoemd. Binnen de stedenbouwkundige opzet van het dorp zorgt dit type groen vaak voor herkenbaarheid en sfeer. Groen met esthetische kwaliteit draagt bij aan de identiteit en beleving van de ruimtelijke opbouw van het dorp. Het beste voorbeeld is het Heilooerprofiel. Dit is een karakteristieke opbouw van het straatprofiel met grasbermen en bomenrijen. Een ander belangrijk esthetisch aspect is dat groen kan verwijzen naar het huidige of verdwenen historische landschap. Voorbeelden hiervan zijn het planten van bomen die van oorsprong in dit gebied voorkomen of het herstellen van de elzenhakhoutsingels in het landschap van Zuiderloo. De plantsoenen die als buffer fungeren tussen woningen zijn ook uit esthetisch oogpunt aangebracht. Ze fungeren als afscherming van gevels en zorgen voor een groene uitstraling in de wijk. Betreding van dit soort plantsoenen is niet gewenst.

Wijkgroen ligt qua functie een beetje tussen esthetisch en recreatiegroen in. De parkachtige uitstraling geeft het gevoel van ruimte en sfeer, maar tegelijkertijd wordt het gebruikt om in te spelen en met de hond te wandelen. Omdat het gebruik hier extensief is liggen hier kansen om het ecologisch netwerk te versterken en uit te breiden.

Recreatiegroen is groen met een recreatie- en verblijfsfunctie. Deze groengebieden zijn ingericht om in te wandelen, fietsen, skaten, picknicken etc. Onder recreatiegroen wordt ook verstaan de recreatieve voorzieningen zoals sportvelden, speelplekken en volkstuinen. Onder deze noemer wordt ook het groen zonder directe gebruikswaarde gecategoriseerd. Bijvoorbeeld groen wat nodig is voor de veiligheid zoals de taluds langs spoorlijnen en de bermen langs wegen.

Natuurgroen is groen waar recreatieve voorzieningen ondergeschikt zijn aan de natuur of waar recreatieve voorzieningen in zijn geheel niet aanwezig zijn. De landgoederen Nijenburg en Ter Coulster zijn hiervan goede voorbeelden. 't Vennetje is een gebied waar toegankelijkheid wordt gemeden hierdoor is het een natuurpareltje geworden met uitzonderlijke flora en fauna.

Beheer

Een adequaat en gericht beheer zijn de basis voor het lang in stand houden van de groene kwaliteit in Heiloo.

De gewenste streefbeelden realiseren en in stand houden door gericht beheer. Dat geldt voor het natuurlijke groen (ecologisch beheer), het culturele groen in de woonwijken (regulier beheer) en voor de bomen (specialistisch beheer). Het beheer gebeurt zo veel mogelijk toekomstgericht en zonder chemische bestrijdingsmiddelen.

Ecologisch beheer kenmerkt zich door gericht gefaseerd te beheren. Dat betekent dat tijdens het beheren niet overal op dezelfde tijd wordt ingegrepen, maar dat naar plaats, in tijd en frequentie wordt gefaseerd. Op deze manier blijven continue plaatsen behouden waar wilde planten en dieren kunnen overleven. Dit geldt voor het maaien van oevers, snoeien van beplanting en baggeren van de waterbodems.

Een andere vorm van ecologisch beheer is het gebruik van inheems plantmateriaal. Het toepassen van soorten van autochtone herkomst is van belang voor het behoud van het nog aanwezige genetisch materiaal, het behoud van de biodiversiteit en het tegengaan van floraverversing. Kortom gebruik hiervan zorgt voor een consistent karakter en cultuurhistorisch beeld in Heiloo.

In het algemeen geldt hoe dichterbij de woning hoe minder natuurlijk het beeld van het groen en dus hoe intensiever het beheer. Dit geldt ook voor plaatsen waar veel mensen komen zoals de drie centrumlocaties; het stationsgebied, 't Loo en 't Hoekstuk. Dit regulier beheer bestaat voor een groot deel uit machinaal werk zoals grasmaaien en het snoeien van lage heesters met een maaibalk. Ook schoffelen en het snoeien van opgaande heesters is regulier beheer. Dit gebeurt handmatig.

Specialistisch beheer is nodig om het bomenbestand van de gemeente gezond te houden en er voor te zorgen dat de omgeving van de boom sociaal veilig blijft, door bijvoorbeeld dood hout en laag hangende takken uit de boom te verwijderen. In het Bomenbeleidsplan Heiloo 2008 staat hierover meer geschreven.

Onder specialistisch beheer kan ook het selectief bestrijden van gevaarlijke beplanting zoals de reuzenbereklaauw en zeer hardnekkige wortelkruidenten worden gevat.

Groene omzoming van het dorp

Heiloo heeft al sinds jaar en dag een landschappelijk karakter. Landschappelijk karakter houdt in; passend in het landschap. Dit is duidelijk zichtbaar door de groene overgang tussen het dorp (de bebouwing) en het omliggende landschap. Er is met zorg en visie omgegaan met de uitbreiding van het dorp Heiloo in het verleden. De groene zoom om het dorp karakteriseert Heiloo als groen dorp.

3.3 Integrale groenvisie

Uit alle bovenstaande deelvisies kan één integrale groenvisie worden geformuleerd.

De cultuurhistorische, landschappelijke en ecologische waarden van het groen moeten optimaal tot hun recht komen door een goede zonering en versterking van de groengebieden. Daarbij moet er voldoende ruimte zijn voor de gebruikswensen. Ontwikkelingsinitiatieven en beheer van het groen worden afgestemd op dit streven.

Bijbehorende kernuitgangspunten

1. *Respecteer de landschappelijk onderlegger en maak belangrijke groenelementen zichtbaar en bescherm ze!*

Door het authentieke landschap te respecteren wordt gerefereerd aan het landschap waarin Heiloo geworden is tot wat ze nu is. Dit biedt ook de mogelijkheid en inspiratiebron om plekken in het dorp een duurzame identiteit en kwaliteit te geven. De integrale groenvisie heeft als streven dit soort kwaliteiten te benutten en hiermee een gevarieerde en kwalitatief duurzame omgeving te creëren voor de inwoners en bezoekers. Een concreet voorbeeld is het bewust omgaan met het onderscheid tussen de strandvlakten en de strandwal in beeld en beleving door verschillende type bomen te planten in beide gebieden en daardoor contrast aan te brengen.

2. *Behoud en versterk de groene structuur!*

Het verbinden van groene structuren binnen de gemeente Heiloo is noodzakelijk om een consistent groen raamwerk te krijgen. Een letterlijke verbinding van groene gebieden is erg belangrijk. Uit recreatief oogpunt, als gekeken wordt naar functies als wandelen, fietsen en kanoën. Ook uit ecologisch oogpunt want hoe groter de oppervlakte aangesloten groen hoe groter het leefgebied voor dier- en plantensoorten. Het verkeersplan 2008 speelt hier goed op in door te benoemen dat de fiets- en wandelpadenstructuur meer kwaliteit krijgt als het verbonden wordt aan natuurlijk en recreatief groen.

3. *Groen voor groen!*

Uitgangspunt van de gemeente is om voor de bomen die gekapt worden evenveel bomen terug te zetten en daarmee het bomenbestand in stand te houden.

Daarnaast wordt in dit beleidsplan het idee van groencompensatie benoemd. Dit is een middel om de kwaliteit van de leefomgeving bij veranderingen in het structuurgroen in stand te houden of zelfs te verbeteren. In hoofdstuk 5 wordt uitgelegd wat dit inhoud en hoe dit in zijn werk gaat.

4. Ga versnippering van groen tegen!

Hoe groter de groengebieden hoe efficiënter het beheer en hoe meer kansen het biedt voor natuurontwikkeling. Groot aaneengesloten plantsoen straalt immers rust, overzichtelijkheid en sfeer uit.

5. Stem beheer af op streefbeeld!

Een belangrijke voorwaarde voor de haalbaarheid van een streefbeeld is dat het beheersbaar is. Dit betekent enerzijds dat het beheer afgestemd is op het gewenste eindbeeld en de gebruiksfunctie van een groengebied. Anderzijds bij het bepalen van een streefbeeld wordt gekeken of dat ook binnen de bestaande middelen bereikt en gehandhaafd kan worden. Uitgangspunt is dat er voor mei 2012 een beheerplan wordt opgesteld waarmee een toekomstgericht beheer en de beoogde beeldkwaliteit kan worden gewaarborgd.

6. Versterk de identiteit van de woonomgeving!

Iedere wijk in Heiloo heeft zijn eigen identiteit. De nog te ontwikkelen cultuurhistorische waardekaart, de structuurvisie, de bestemmingsplannen en ook de welstandsnota kunnen hierbij als referentiekader worden gebruikt. Uitgangspunt is om te allen tijde de identiteit te waarborgen als er veranderingen in de openbare ruimte worden aangebracht.

7. Zorg voor meer betrokkenheid door inwoners bij het groen!

Onderzocht gaat worden welke mogelijkheden er zijn om inwoners meer te betrekken bij het beheer van het groen. In het Groenbeheerplan dat na het vaststellen van het nieuwe beleid wordt opgesteld wordt nader omschreven welke mogelijkheden er zijn.

4. STREEFBEELDEN

4.1 Inleiding

In het vorige hoofdstuk is in algemene termen weergegeven welke richting de gemeente op wil met het groen in het dorp. Om een duidelijk beeld op uitvoeringsniveau te krijgen wordt in dit hoofdstuk de visie uitgewerkt in streefbeelden. Per locatie worden het streefbeeld, de knelpunten, kansen en acties bepaald. De concrete maatregelen (acties) die worden beschreven hebben als doel de beeldkwaliteit en de leefbaarheid van de openbare ruimte te herstellen en eventueel te verhogen. Doelstelling is om deze acties te verwezenlijken voor 2021 en binnen de bestaande budgetten. De acties moeten gezien worden als speerpunten.

4.2 Groene omzoming van het dorp

Als basis wordt uitgegaan van een "groene ring" om Heiloo en wordt gestreefd de landschappelijke identiteit van Heiloo te waarborgen en zelfs te versterken.

De uitgangspunten voor de komende 10 jaar zijn dan ook de volgende:

- Behoud en versterk de groene zoom en breid deze uit ter hoogte van de nieuwe wijken Zuiderloo en Zandzoom met bosschages en bomenlanen.
- Respecteer de landschappelijke en geologische kenmerken van het gebied door het toepassen van gebiedseigen beplanting.
- Versterk de ecologische structuur lokaal zodat Heiloo een belangrijke schakel gaat vormen in de ecologische structuur van het strandwallenlandschap. Dit kan gerealiseerd worden door gebiedseigen beplanting toe te passen en door een dicht netwerk van verbindingzones te creëren met name van ecologische oevers en natuurlijke ruige bermen.

De pijlen geven globaal aan waar de groene zone moet worden gecompleteerd.

4.3 Natuurgebieden en parken

De groenstructuur van Heiloo is opgebouwd uit een aantal grotere groengebieden, zoals parken en bossen, met verbindingen daartussen van bomenrijen, waterlopen met natuurvriendelijke oevers en/of groene bermen. Het toekomstbeeld van deze grotere groene gebieden wordt beschreven in subparagrafen. Dit toekomstbeeld wordt gewaarborgd door in dit rapport uitgangspunten en acties te benoemen die de komende tien jaar moeten leiden tot een sterke duurzame groenstructuur en hogere ecologische waarden.

De groene gebieden die niet in eigen beheer zijn en dus van een particulier of natuurorganisatie worden algemeen beschreven. De andere gebieden die in eigen beheer zijn worden beschreven aan de hand van de deelvisies opgesomd in paragraaf 3.2.

Luchtfoto van Heiloo met de groengebieden waarvan de kwaliteit wordt beschreven.

4.3.1 Landgoed Nijenburg/ Het Heilooër bos

Nijenburg is een landgoed dat 285 hectare beslaat en in 1928 door Stichting Natuurmonumenten is overgenomen van de familie van Foreest. Onderdeel van het landgoed zijn de woning met tuinen, het Heilooërbos en een groot deel van de Oosterzijpolder.

Om de cultuurhistorische waarde van de woning met tuinen weer op te waarderen is er momenteel een herstelplan in uitvoering. In dit plan is veel aandacht voor de begroeiing en wandelpaden. Hierdoor kunnen wandelaars de cultuurhistorische

parkeeraanleg opnieuw beleven. Het herstelplan is opgebouwd rondom vier deelgebieden die de basis vormen van het oorspronkelijke ontwerp. Natuurmonumenten wil het herstelplan de komende jaren gefaseerd uitvoeren. Dit om de belasting voor zowel natuur als bezoekers te beperken. Na uitvoering van het herstelplan zal de parkeeraanleg van landgoed Nijenburg weer in volle glorie te zien zijn

Ook de natuur- en gebruikswaarden van de Kooimeerpolder, onderdeel van de Oosterzijpolder, worden versterkt de komende jaren. Natuurmonumenten schrijft hier op haar website het volgende over: *“Het uitgangspunt hierbij is dat natuurwaarden worden gehandhaafd en verbeterd daar waar nodig en dat de Oosterzijpolder vanaf de zijde van het landgoed Nijenburg weer optimaal beleefd kan worden. Het aanleggen van een publiekelijk toegankelijk wandelpad is ook één van de doelstellingen. Met een wandelpad kan de nieuw ingerichte polder optimaal beleefd worden door de bezoekers. Daarnaast zullen de zijdes van de Oosterzijpolder die grenzen aan de randweg van Alkmaar en de A9 worden beplant met elzenrij, bos en meidoornsingels. De oude Kooimeerpolder zal worden omgevormd naar een botanisch rijk dotterbloemgrasland (nat soortenrijk grasland). Hiermee levert Natuurmonumenten tevens een bescheiden bijdrage aan de waterberging in het peilgebied.”*

Kooimeerpolder en landgoed Nijenburg

"Het resultaat is een kleinschalig gebied dat door middel van een bufferzone van nieuwe aanplant enigszins afgeschermd van de nieuwe infrastructuur ligt. Het zal een duidelijke identiteit als landgoedonderdeel hebben, met wandelpaden voor een mooie tocht waarbij hernieuwde natuurwaarden, zoals het dotterbloemgrasland, beleefd kunnen worden."

Hieruit is op te maken dat Natuurmonumenten de natuurwaarde probeert te versterken door gebiedseigen beplanting aan te planten in de vorm van bos, rijen en singels. Door het creëren van grotere groene gebieden wordt de lokale groenstructuur versterkt en daarmee de ecologische kwaliteiten in het gebied.

Het Heilooërbos is een monumentaal overblijfsel van het uitgestrekte bosgebied dat hier ooit aanwezig was. Het bos bestaat uit een grote variatie aan inheemse boomsoorten zoals beuken, eiken, elzen, esdoorns, iepen, en populieren. Verder is er een grote verscheidenheid aan wilde flora en fauna aanwezig. Het bos geniet grote bekendheid vanwege de rijkdom aan paddenstoelen.

4.3.2 Landgoed Ter Coulster

Ter Coulster is een landgoed dat bestaat uit een oud boscomplex. Op het landgoed staan een 19e eeuwse boerderij en een theekoepel uit 1891. De toegang tot het landgoed wordt gemarkeerd door twee pilaren met 17e eeuwse schildhoudende leeuwen. Op de plaats van de boerderij stond van ongeveer 1400 tot 1788 een kasteel.

Het bos bestaat voornamelijk uit inheemse soorten als iepen, beuken, eiken en kastanjes. Helaas zijn door voorkomende ziekten een aantal oude exemplaren iepen en kastanjes geveld. Het Ter Coulster-

Landgoed Ter Coulster

bos is een belangrijk groengebied dat fungeert als leefomgeving voor veel soorten flora en fauna, maar ook als 'stapsteen' naar andere grote groengebieden zoals het Heilooërbos en de Neggen.

Het landgoed is deels opengesteld voor recreatie. Er kan gewandeld en gefietst worden op de paden, en uitbreidingen van deze recreatieve routes zijn in de maak.

Het beheer van het terrein wordt particulier uitgevoerd. De eigenaar van het terrein is hiervoor verantwoordelijk.

4.3.3 Oosterbos

Het is een jong park dat in 1997 is aangelegd in opdracht van de gemeente Heiloo en nu in beheer is bij Landschap Noord-Holland. De doelstelling van het terrein is het creëren van een nat bos met elzen en berken met overgangszones bestaande uit berken en eiken. Het hele gebied is in totaal 18 hectare, waarvan 8 hectare grasland dat noordelijk van het bosgebied gelegen is. Er is een weide waar mensen bloemen mogen plukken. Het Oosterbos is een uitgelezen recreatiegebied waar men de natuur goed kan ervaren. Er is een uitgebreide padenstructuur aanwezig. De natuurlijke (moeras)bossen, natuurlijk oevers en inheemse beplanting geven deze plek veel ecologische waarde.

Recreatie en natuur gaan prima samen in het Oosterbos

4.3.4 Noorderneg

Inleiding

De Noorderneg is een groene buffer die de overgang van het bebouwde dorp naar het omringende landschap verzacht. Daarnaast is het een plek waar de inwoners de natuur kunnen opzoeken en heerlijk kunnen recreëren.

In hout uitgevoerde speelvoorzieningen en kanowater

Karakteristieken:

Landschap en cultuurhistorie: De kern van dit gebied wordt gevormd door een langgerekte waterpartij in de vorm van een voormalige veenstroom. Rondom deze veenstroom zijn op een lichtglooiende ondergrond diverse beplantingselementen aangebracht zoals bijvoorbeeld bos. Door het bos zijn er af en toe bewust zichtlijnen op het (duin)landschap vrijgehouden.

Gebruik: De Noorderneg vormt een verbinding tussen het Heilooërbos en recreatiegebied de Zuiderneg. Recreatievormen als wandelen, hardlopen, hond uitlaten en fietsen zijn populair vanwege het uitgebreide padenstelsel, ook is er een groot grasveld wat als voetbalterrein is ingericht en is er een 'sledeheuvel'. Verder is er een kermis- en evenemententerrein en is er in de weekenden en in de zomer veel dagrecreatie zoals picknicken en barbecueën.

Water: De waterpartij in de Noorderneg is de grootste waterbuffer binnen de gemeentegrenzen van Heiloo. De sloot wordt voor recreatie gebruikt (lees: o.a. kanoën en vissen). Op enkele plaatsen zijn natuurlijke oevers gecreëerd om de natuurwaarden te verhogen.

Ecologie: Ecologie staat hoog in het vaandel in dit gebied. Het beheer van het groen is extensief en de beplanting is inheems en groeit natuurlijk uit. Het is een primair leefgebied voor veel flora en fauna. Het recreatiegebied vormt een belangrijke schakel in de 'groene ring' om Heiloo.

Beheer: Het beheer van het terrein wordt uitbesteed met een bestek. Een aannemer houdt rekening met de natuurkalender (flora en faunawet) als het gaat om maaiwerkzaamheden. Zodat soorten als de gevlekte rietorchis daar ongestoord kunnen voortbestaan.

Acties:

De paden in het recreatiegebied dienen de komende jaren te worden geïnspecteerd op achterstallig onderhoud.

4.3.5 Zuiderneg

Inleiding

De Zuiderneg ligt in het verlengde van de Noorderneg. Samen vormen ze de "groene rand" langs het westen van Heiloo. De Zuiderneg is in tegenstelling tot de Noorderneg zeer bosrijk. Deze bosschages zijn bewust aangelegd ter beschutting van de woonwijken tegen de zeewind.

De groen ring om Heiloo met zichtlijnen het landschap in.

Karakteristieken:

Landschap en cultuurhistorie: Het recreatiegebied Zuiderneg kan gekarakteriseerd worden als bos. Het bestaat uit inheemse soorten als els, eik, wilde kers, es en nog vele andere soorten. Er zijn bewust op sommige plaatsen doorzichten gecreëerd naar het achterliggende polderlandschap.

Gebruik: In dit bosrijke recreatiegebied ligt een netwerk van paden, wandelpaden, fietspaden en mogelijkheden om te paardrijden. Verder is er een open veld waar een gedraineerd grasveld met doelpalen is gemaakt waarop gevoetbald kan worden.

Water: Er is een netwerk van greppels aanwezig dat zorgt voor de waterberging.

Ecologie: Ecologisch gezien is de Zuiderneg een belangrijk schakel in het groene netwerk rondom Heiloo. Met name voor de beschermde vleermuizen zijn de neggen belangrijk leef- en jachtgebied. Verder is het prima leefgebied voor bosvogels.

Beheer: Het beheer is gericht op het natuurkarakter. Dode bomen blijven liggen en houtrillen (opgestapelde takken) worden gemaakt van het snoeihout dat vrij komt langs de paden.

Acties:

Hetzelfde als geldt voor de Noorderneg geldt voor de Zuiderneg. De paden verdienen extra aandacht als gevolg van achterstallig onderhoud.

4.3.6 Het Vennetje

Inleiding

Het vennetje is een onderdeel van het veengebiedje 't Die. Het is het pareltje van Heiloo qua natuur. Er groeien diverse zeldzame en beschermde soorten zoals de Parnassia en diverse soorten orchideeën.

Pure natuur met Orchideeën en Tijgerspinnen

Karakteristieken:

Landschap en cultuurhistorie: Het vennetje is gelegen in een stukje veenlandschap. Daardoor is het een moerassig gebied met een bijzonder biotoop.

Gebruik: De bereikbaarheid en toegankelijkheid van het vennetje is zeer minimaal. Voor veel inwoners is dit een onbekend gebied. Door de beperkte aanwezigheid en betreding door inwoners heeft de natuur vrij spel.

Water: Onderdeel van deze natuurparel is een vennetje (waterplas) met voedselarm water. Verder is het gebied vrij moerassig. Juist hierdoor is het een bijzondere plek binnen Heiloo.

Ecologie: Ecologisch gezien een hotspot. Mede door de zeer extensieve toegankelijkheid groeien hier zeer bijzondere soorten. Het is een primair leefgebied voor veel flora en fauna.

Beheer: Het onderhoud wordt extensief uitgevoerd in de vorm van verschrallingsbeheer zodat de soortenrijkdom kan voortbestaan.

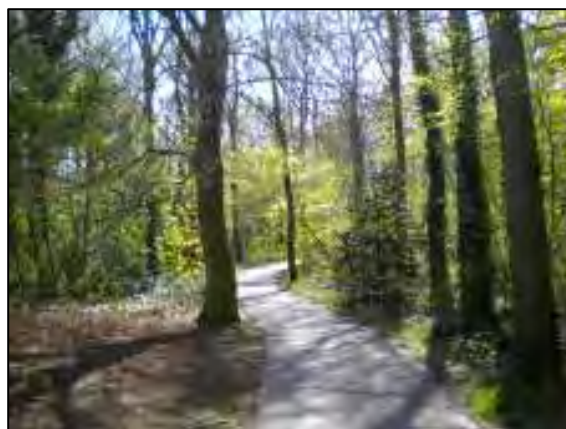
Acties:

Geen

4.3.7 Gemeentebos

Inleiding

Het gemeentebos is een fraai bosgebied midden in het centrum van Heiloo. In de open zone in het midden is kinderboerderij 't Beestenboetje gelegen. Het gemeentebos is door een laan verbonden aan het landgoed Ter Coulster. Het gemeentebos is heel lang een zekere barrière geweest tussen twee kernen binnen Heiloo, het protestantse in het noorden rond de witte kerk en een katholieke in het zuiden. Het voorkwam dat de kernen niet tegen elkaar aan groeiden. Nu is het onderdeel geworden van het dorp.

Karakteristieken:

Landschap en cultuurhistorie: Het gemeentebos is een overgebleven perceel bos zoals het vroeger overal op de strandwal was. De gemeente heeft dit perceel ooit gekocht met het idee daar het nieuwe gemeentehuis op te laten bouwen. Hier is echter vanaf gezien.

Gebruik: Nu wordt het gebruikt als bos waarin gerecreëerd kan worden en waarin de kinderboerderij gevestigd is. Er ontbreekt momenteel wel een duidelijk padenstelsel waardoor er een wirwar van paden is ontstaan.

Water: N.v.t.

Ecologie: Het gemeentebos bestaat uit plantensoorten die van oorsprong op de strandwal voorkomen, inheemse soorten zoals eiken en dennen. Het gemeentebos is een groene stapsteen in het centrum van Heiloo. Het is voor de flora en fauna een tussenstop naar een ander groengebied zoals het Heilooërbos, landgoed Ter Coulster of het recreatiegebied de Neggen. Het bos maakt een belangrijk deel uit van de hoofdgroenstructuur van Heiloo.

Beheer: Het gemeentebos wordt extensief beheerd waardoor de natuurwaarden intact blijven.

Acties: Geen

4.3.8 Frederica's hof

Inleiding

Het park Frederica's Hof heeft door de grote waterpartijen het "natte" karakter dat bij de veenrijke strandvlakte hoort waar het op ligt. Er zijn duidelijk twee delen in het park te onderscheiden. Een intensief onderhouden deel met een parkachtige uitstraling en een natuurlijk deel dat aansluit op het bos van Landgoed Ter Coulster.

De prachtige vijver met mooie solitaire bomen

Karakteristieken:

Landschap en cultuurhistorie: Een deel van het park Frederica's hof is onderdeel geweest van het landgoed Ter Coulster. Nu is het eigendom van de gemeente. Het park valt binnen de begrenzing van Nationaal Landschap Laag Holland. Dit is één van de twintig nationale landschappen die het Rijk heeft aangewezen. Bij de aanwijzing van deze nationale landschappen heeft het Rijk voor het behouden en ontwikkelen van de kernkwaliteiten een beperkt budget beschikbaar gesteld. De provincie Noord-Holland heeft hiervoor een uitvoeringsprogramma opgesteld. De parken in Heiloo die zijn opgenomen in Landschap Laag Holland komen niet in aanmerking voor extra budgetten.

De grote waterpartij is aangelegd als compensatie voor de bouw van de vele woningen in Plan Oost in de vijftiger en zestiger jaren. Het park geeft met zijn lommerrijke uitstraling mede het groene karakter

aan van de wijk. In het park zijn een aantal mooie zichtlijnen aanwezig. Deze vergezichten zorgen voor een intensere beleving van het park. De zichtlijnen dienen te worden hersteld door snoei van bomen en struiken en kleine omvorming van plantsoenen. Om de beleving van het park vanuit de wijk beter te maken dient er aandacht te zijn voor de overgang tussen woonwijk en park. Deze is nu vrij hard door een plantsoen met hoge struiken. Door deze om te vormen naar gras en dus lager te maken zal er meer zicht ontstaan vanuit de wijk het park in en wordt de beleving verbeterd.

Gebruik: Het park wordt hoofdzakelijk gebruikt door wandelaars met en/of zonder hond. Er is in het park een uitgebreide padenstructuur aanwezig die ook in verbinding staat met het Landgoed Ter Coulster. Er zijn een aantal bankjes gesitueerd in het park.

Water: Zoals eerder genoemd is de waterpartij in het park gegraven om als compensatie te dienen voor de bebouwing die sinds 1950 is neergezet. De vijver staat in verbinding met de andere waterpartijen in Plan Oost en vormt daarmee een gezond watersysteem.

Ecologie: De diversiteit aan soorten bomen en struiken is groot in het park. Het natuurlijke bos staat vol met inheemse soorten als eik, beuk, acacia en kastanje en onderbeplanting van hulst, hazelaar, vlier en vele andere soorten. Het in "cultuur" aangelegde deel van het park staat vol met uitheemse soorten zoals onder andere Metasequoia en Taxodium. Deze bomen zijn als solitair toegepast in het gras en hebben met name esthetische waarde. De ecologische waarde in het park wordt bepaald door het bos en het feit dat het park een groene verbinding is tussen het landgoed Ter Coulster en het gemeentebos. Uitbreiding van de ecologische waarde wordt bereikt door de aanleg van natuurlijke oevers langs de vijver. Hiervoor is ruimte en mogelijkheid genoeg.

Beheer: Het park is in redelijke staat van onderhoud. De paden worden hier en daar opgedrukt door wortels en raken gemakkelijk overgroeid door beplanting. De bereikbaarheid en toegankelijkheid van de paden dient te worden verbeterd. Ook om en nabij de bankjes en afvalbakken dient aandacht te worden besteed aan het maaien van de vegetatie. Hierdoor verbetert de toegankelijkheid aanzienlijk. Om een consistent groen

beeld te creëren voor de toekomst dient er een inhaalslag gemaakt te worden in het groenonderhoud. Het aanwijzen van toekomstbomen is hierbij doorslaggevend. Deze bomen dienen door adequaat onderhoud de ruimte te krijgen om tot volle wasdom te groeien. Verder geldt voor de rest van het park dat regulier onderhoud voldoende is om de kwaliteit op peil te houden.

Acties:

- Zichtlijnen herstellen door bomen en struiken te snoeien of noodzakelijkerwijs te verwijderen.
- De overgang van woonwijk naar park visueel toegankelijker te maken door plantsoen om te vormen tot gras.
- De ecologische waarde uitbreiden door ecologische oevers aan te leggen.
- De toegankelijkheid van de paden te verbeteren door een meter aan beide kanten van het pad regelmatig te maaien met de bosmaaier.
- In het park bomen als toekomstbomen aanwijzen en door snoeien van de beplanting eromheen ruimte creëren om goed te groeien.

4.3.9 Oostkanter en Laan van Frans

Inleiding

Beide parken hebben grote vijvers. Net als in het park Frederica's hof zijn deze als waterbergingsvijvers aangelegd ter compensatie van de bebouwing. Langs de Oostkanter liep van oorsprong een veenstroom die op enkele plekken in het landschap, met name ten zuiden van de Kanaalweg, nog goed te zien is. Het park tussen de Oostkanter en de snelweg is bewust als groene buffer aangelegd. Beide parken hebben een totaal andere functie. Het park is onder andere als scheiding tussen twee typen wonen langs de Laan van Frans aangelegd. Aan de ene kant de typische doorzonwoningen uit de jaren vijftig en zestig en aan de andere kant de vrijstaande villa's. Parken als deze zijn belangrijke onderdelen van de hoofd-groenstructuur en zijn beeldbepalende elementen in de wijk.

Het verschil in beeld is duidelijk tussen extensief en intensief onderhouden parken.

Karakteristieken:

Landschap en cultuurhistorie: Het park langs de Laan van Frans heeft puur een esthetische functie en daardoor weinig natuurwaarde. Het park geeft elan aan de wijk en draagt bij aan het zeer groene karakter van de wijk. Door de lengte van het park is het mogelijk een zichtlijn te creëren over het water. Deze wordt nu geblokkeerd door enkele bomen. Deze zichtlijn kan de esthetische kwaliteit van het park enorm vergroten.

De noordkant van Plan Oost en het park langs de Oostkanter zijn beide gekenmerkt als “dorpse bebouwing in groen” in de structuurvisie voor de snelwegomgeving “Zicht op mooi Nederland.” Het doel van deze structuurvisie is om de ruimtelijke kwaliteit van de snelwegomgeving te verbeteren en herkenbare en kenmerkende landschapskwaliteiten in de snelwegomgeving veilig te stellen. In het bestemmingsplan Noordoost zijn geen ontwikkelingen voor dit gebied voorzien.

Gebruik: Het park langs de Laan van Frans heeft een esthetische functie en daardoor nauwelijks een gebruiksfunctie. Dit in tegenstelling tot het park langs de Oostkanter wat gebruikt wordt om te wandelen en langs het water te vissen. Door het bos en langs het water zijn paden aangelegd, verhard en onverhard, die toegang geven tot het gehele park. Het gebruik is niet intensief. Dit vindt zijn oorzaak in de toegankelijkheid in de winter en de staat van de paden. Het gebied is vrij nat in de winter en daardoor wordt de toegankelijkheid van de paden bemoeilijkt. Met het verharderen en ophogen van de paden wordt de toegankelijkheid van het park geoptimaliseerd. Ook bestaan er mogelijkheden tot uitbreiding van het padennetwerk waardoor het nog interessanter wordt als wandelgebied.

Water: De vijvers hebben als hoofdfunctie waterberging. Een indicatie dat de waterkwaliteit goed is wordt gegeven door de aanwezigheid van beschermde planten zoals zwanenbloem en grote egelskop. Het is ook een populaire visstek.

Ecologie: Het park de Oostkanter heeft veel ecologische waarde. Het park is een typisch moerasbos, opgebouwd uit een kruidenlaag, struikenlaag en bomenlaag allen bestaande uit inheemse plantensoorten. Uitbreiding van de ecologische waarde kan worden bereikt door extra nestgelegenheid te creëren door nestkasten op te hangen. Mogelijkheid is om een samenwerking op te zetten met een vogelwerkgroep van de organisatie IVN natuur- en milieueducatie.

De natuur in het park langs de Laan van Frans kan gestimuleerd worden door aan de zonzijde van het water een natuurlijke oever aan te leggen. Hiermee wordt er een ecologische verbindingzone gemaakt tussen het buitengebied en de groenstructuur langs het Kleijn Barlaken.

Beheer: Beide parken worden door regulier onderhoud prima in stand gehouden. Om de toegankelijkheid te verbeteren in het park langs de Oostkanter dient er meer aandacht te zijn voor het onderhoud van de paden zodat deze in de winterperiode beter begaanbaar zijn.

Acties:

- Een zichtlijn creëren in het park langs de Laan van Frans om de belevingswaarde van het groen en daarmee de wijk te vergroten.
- Onderzoeken of de padenstructuur in het park de Oostkanter geoptimaliseerd kan worden door het uit te breiden en op sommige plekken op te hogen.
- De ecologische waarde uitbreiden door ecologische oevers aan te leggen langs de noordzijde van de Laan van Frans.
- Onderzoeken of er een samenwerkingsverband op poten gezet kan worden met een vogelwerkgroep om nestkasten te plaatsen en de bezetting daarvan te monitoren.

4.3.10 Wijkpark Ypestein

Inleiding

Het wijkparkje Ypestein is een kenmerkend onderdeel van het ontwerp van de wijk. In plaats van veel plantsoen in de wijk is het groen gebundeld in de vorm van een park.

Karakteristieken:

Landschap en cultuurhistorie: Landschappelijk en cultuur historisch heeft het park geen speciale waarde.

Gebruik: Het park is gelegen nabij een school en wordt door spelende kinderen zeer intensief gebruikt. Verder zijn er enkele festiviteiten die plaatsvinden op dit terrein. Het park heeft zowel een esthetische als recreatieve functie.

Water: Vanwege de vele nieuwbouw en dus verharding van de ondergrond heeft er watercompensatie plaats gevonden. Langs het park is een brede waterpartij gegraven om neerslagcapaciteit te waarborgen.

Ecologie: Ecologische kwaliteiten zijn laag. Het is een gecultiveerd park met veel uitheemse boomsoorten en maar enkele natuurlijke oevers.

Beheer: Het onderhoud is intensief te noemen in verband met de hoge gebruiksintensiteit.

Acties: Geen

4.3.11 De Achtkant

Inleiding

Het park nabij de straat de Achtkant representeert het typische lommerrijke karakter van de wijk. Ruim opgezet met veel groen aangekleed en met name heel veel bomen. Uit esthetisch oogpunt zeker een van de mooiste parken in Heiloo.

Esthetisch groen midden in de woonwijk dat zorgt voor een lommerrijk karakter

Karakteristieken:

Landschap en cultuurhistorie: de landschappelijk kwaliteit van dit park kan gedefinieerd worden door het feit dat het park het groene landschap het dorp in brengt. Voor de groenstructuur van het dorp is dit park een belangrijk element.

Gebruik: De uitstraling van het park is hoogwaardig. De esthetische kwaliteit is hoog. Ook kan er enige recreatieve waarde toegekend worden aan dit park. Er spelen kinderen en mensen verblijven langs de waterkant in de zon of lopen met de hond. De grote brede gazons nodigen hiertoe zeker uit.

Water: De kwaliteit van het park is te vinden in de combinatie van een grote waterpartij met daaromheen veel groen.

Ecologie: Op het gebied van ecologie zijn er potenties. De waterkanten bestaan nu nog uit beschoeiing en niet uit natuurlijke oevers met beplanting. Verder is er veel volwassen groen en daardoor zijn de waarde voor de dieren hoog.

Beheer: Door de grote oppervlakten gazons en sierheesters is het beheer vrij intensief. De volwassen bomen vergen echter zeer weinig onderhoud.

Acties: Onderzoeken of in de toekomst delen van het gazon en de heesters mogelijk extensiever kunnen worden onderhouden zonder de beeldkwaliteit en het lommerrijke karakter van het park aan te tasten.

4.3.12 Plan Zuid-West

Inleiding

Om de grote dichtheid van woningen te compenseren en de inwoners toch een leefbare omgeving te geven, waar groen beleefd wordt en in gerecreëerd kan worden, heeft de ontwerper van deze wijk, De Ranitz, de zeer brede zones van groen en water ingepast.

Water en groen een ideale combinatie!

Karakteristieken:

Landschap en cultuurhistorie: De structuur die de lange waterlopen met het groen vormen is de landschappelijke kwaliteit. Het groene netwerk is hoofdgroenstructuur.

Gebruik: Ook hier ligt de nadruk met name op de esthetische kwaliteit. Meer dan op de recreatieve kwaliteit want de mogelijkheden voor recreatie zijn niet specifiek aanwezig.

Water: De functie van het water is met name berging. De wijk Zuid-West is gesitueerd op de lager gelegen strandvlakte en redelijk nat en staat dus in contact met het water uit de nabij gelegen polder.

Ecologie: De ecologische waarde wordt gevormd door het feit dat al het groen en water op elkaar aangesloten is waardoor je een groot leefgebied voor dieren en planten creëert. Er staan veel volwassen bomen en struiken in een grote dichtheid. Dit is van grote waarde voor allerlei flora en fauna. Zoals

eerder genoemd in dit document is er veel ecologische potentie in dit gebied. Het is mogelijk kilometers natuurlijke oevers aan te leggen.

Beheer: In de winters van 2009 en 2010 zijn op basis van de inbreng van inwoners, op de georganiseerde wijkavond, veel plantsoen opgeknapt. Op deze manier is er een kwaliteitsslag gemaakt door de hele wijk.

Acties:

Door een recente inhaalslag voldoet de groeninrichting weer vele jaren en zijn er voorlopig geen acties of verbeteringen gepland naast de eventuele uitbreiding van de ecologische kwaliteiten door de aanleg van natuurlijke oevers.

4.4 Heilooër profiel

In de jaren 1945 tot 1965 is Heiloo aardig gegroeid. Met name de delen van Heiloo tussen de bestaande stroken met lintbebouwing zijn in deze periode volgebouwd. De wijken zijn rechtlijnig opgezet. Ondersteunend hieraan wordt forse laanbeplanting toegepast. Het straatbeeld van laanbeplanting in brede grasbermen is karakteristiek geworden voor het dorp Heiloo. Daarom wordt het ook wel het Heilooër profiel genoemd.

Uitgangspunt is dit karakteristieke straatbeeld, het Heilooër profiel, te koesteren daar waar dat in de stedenbouwkundige ontwikkeling van Heiloo bedoeld is.

4.5. Wegen

Hoofdroutes en dorpentrees

Heiloo heeft twee hoofdroutes die het dorp ontsluiten. In noord zuid richting verbind de Kennemerstraatweg Heiloo met Alkmaar en Limmen en in oost west richting de Kanaalweg en de Zeeweg Heiloo met Egmond.

De Kennemerstraatweg heeft een ruim profiel en vormt nu de belangrijkste verkeersader in het dorp. De straat wordt daar waar mogelijk door beuken- en eikenlanen en blokhagen van veldesdoorn bege-

leid. Op enkele plaatsen zelfs door dubbele lanen. Door de lanen is de Kennemerstraatweg een belangrijke groene ader in het dorp en verbindt zij het Heilooërbos met landgoed Ter Coulster en het gemeentebos.

Voor de Zeeweg geldt hetzelfde. Het groen langs de Zeeweg is dé verbinding tussen de groenstructuur van Heiloo en die van Bergen. Opvallend is hier de diversiteit van de beplanting zoals bijvoorbeeld de dennen op de strandwal. Langs deze 'groene snelweg' van lanen verplaatsen veel vogels, vleermuizen, insecten etc. zich van leefgebied naar leefgebied.

De groene entree vanuit Egmond naar Heiloo

De entrees tot Heiloo liggen aan de hoofdroutes. Eén op de Zeeweg, twee op de Kennemerstraatweg en één op de Kanaalweg. Op dit moment zijn de entrees tot Heiloo niet het visitekaartje van het dorp. Het zijn nu geen herkenbare punten. Een manier om dit te verwezenlijken is met beplanting. Bijvoorbeeld door opvallende of bijzondere bomen en heesters in de openbare ruimte te planten.

Uitgangspunt is de entrees tot het dorp groen van karakter te laten zijn en cachet te geven door herkenbare en/of opvallende beplanting toe te passen.

Historische linten

De wegen waarlangs Heiloo is ontstaan noemen we de historische linten. Het zijn veelal noord-zuid routes waarlangs de lintdorpen zijn ontstaan. De Hoogeweg, Westerweg, Heerenweg, Holleweg, Groeneweg, Runxputteweg en de Kennemerstraatweg zijn historische wegen waarvan enkele een belangrijke ontsluitende werking hebben op het verkeer in het dorp. Langs de meeste van deze wegen grenst de lintbebouwing aan de weg en is er nauwelijks gemeentegroen aanwezig. Dit zorgt voor een

authentiek dorps karakter. In het verkeersplan zijn de meeste historische linten aangemerkt als fietsstraat. Op deze manier is er meer nadruk gelegd op de verblijfsfunctie dan op de verkeersfunctie.

Waar er langs de wegen geen of weinig lintbebouwing staat zijn karakteristieke groenelementen herkenbaar aanwezig. Dit zijn 'strak geschoren' meidoornhagen (*Crataegus monogyna*), natuurlijk uitgroeiende elzensingels (*Alnus glutinosa*), rijen met oude knotwilgen (*Salix alba*) en combinaties hiervan. Het straatbeeld is hiermee cultuurhistorisch waardevol omdat het teruggrijpt naar het ontstaan van Heiloo.

In 2011 wordt door de afdeling Vrom een onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om de ruimtelijke kwaliteit van de historische noord- zuid georiënteerde historische linten te versterken.

Uitgangspunt is de landschappelijke groene elementen langs de historische linten te behouden en zo mogelijk uit te breiden door nieuwe beplanting aan te brengen. Hierdoor wordt het karakter van de historische linten gewaarborgd.

Gebiedsontsluitingswegen

De gebiedsontsluitingswegen in Heiloo zijn wegen die buiten de wijken liggen zoals Het Malevoort, De Omloop, De Kanaalweg, Ypesteinerlaan, Ringweg, Ewisweg etc. Al deze wegen worden in principe gekenmerkt door strakke laanbeplanting, vaak dubbele lanen met bomen van de 1^e of 2^e grootte (ca. 8 meter en hoger), met daaronder grasbermen (Heilooërprofiel), kruidenrijke vegetatie of lage beplanting. Belangrijk is dat het beeld past bij het karakter en ontwerp van de wijk.

Met de ontwikkeling van de wijken Zuiderloo en Zandzoom wordt de Vennewatersweg een belangrijke ontsluitingsweg. De weg is deels al met laanbeplanting ingericht, maar dit dient verder te worden aangevuld waar dat mogelijk is. Op deze manier wordt de Vennewatersweg een belangrijke verbindende schakel in de groenstructuur van Heiloo.

Gebiedsontsluitingswegen met laanbeplanting te begeleiden om de lommerrijke uitstraling te behouden. Hiermee wordt de lokale groenstructuur versterkt door de groenelementen met elkaar te verbinden. De keuze van de beplanting dient te passen bij de identiteit van de wijk.

Erftoegangswegen

De inrichting van de woongebieden en de wegen hangen samen met de architectonische identiteit van de wijk. In Heiloo zijn vier tijdperiodes kenmerkend voor de inrichtingsprincipes in de openbare ruimte. De periode tot 1945 wordt kenmerkt door vrij compacte lintbebouwing langs wegen als de Westerweg, Hoogeweg, Heerenweg etc. In deze straten is weinig tot geen openbare ruimte met heesters of bomen. Een voorbeeld van een lommerrijke jaren '30 wijk is Blockhove-park. Ruim opgezette profielen met grasbermen en daar waar ruimte is staan bomenlanen, enkele of dubbele.

In de periode 1945 – 1965 maakt Heiloo een explosieve groei door. Met name het gebied tussen de historische linten is toen volgebouwd. De groene kwaliteit in de wijken wordt bepaald door de grote hoeveelheid plantsoen met kleine oppervlakte. Daarbij is elke woonstraat consequent aangezet met forse laanbeplanting in grasbermen. In deze periode is het Heilooërprofiel karakteristiek geworden. In de periode daarop, tot 1985, ging de groei van Heiloo onverminderd door en is met name in het westen van Heiloo flink uitgebreid. Trend was toen om auto's te gaan weren en daarom is er erg compact gebouwd met hofjes, pleintjes en woonerven. Het groen werd meer geconcentreerd en gekoppeld aan gegraven waterlopen. Toch wordt ook in deze periode zware laanbeplanting toegepast, maar wel met lage heesters als onderbeplanting. Een totaal ander beeld in de woonstraten dus. Een goed voorbeeld is plan Zuid-West.

In de periode na 1985 is de wijk Ypestein gebouwd. Het groen is hier gebundeld in een wijkpark en daarom is er in de straten niet overal laanbeplanting toegepast. Wel is er gekozen voor een hiërarchisch systeem waarbij de hoofdwegen een zwaardere beplanting hebben gekregen dan de zijwegen. De hoofdwegen worden aan beide zijden begeleid door blokhagen.

Uitgangspunt is bij (her)inrichting van straten rekening te houden met de stedenbouwkundige kwaliteiten van de wijk. Op deze manier houdt Heiloo haar identiteit voor de toekomst.

4.6. Inrichtingsprincipes

Er zijn een aantal karakteristieke inrichtingsprincipes te onderscheiden in Heiloo die de basis vormen voor de groene identiteit. In deze paragraaf worden de meest kenmerkende principes behandeld, laanstructuren, verkeersremmend groen, afscherming van kopgevels, afscherming van parkeerplaatsen, bestaand groen bij nieuwe ontwikkelingen, herkenbare wijkentrees, natuurlijke oevers, groen en parkeren en mandelig (blz. 55) groen.

Laanstructuren

Laanstructuren zijn belangrijk voor de lokale groenstructuur. Het zijn verbindende elementen tussen grotere groengebieden die samen een netwerk kunnen vormen. Hoe groter en beter aaneengesloten het netwerk is, hoe groter het leefgebied voor vogels, insecten etc. In laanstructuren kunnen ook hoofd- en substructuren onderscheiden worden, dit hangt samen met de ruimte die er naast het wegprofiel is en daarmee de robuustheid van de laan.

De hoofdroutes Kennemerstraatweg en Zeeweg, Kanaalweg doorkruizen Heiloo geheel en zijn grotendeels beplant met lanen. Vaak is dit minimaal een enkele rij bomen aan beide zijden van de weg, maar soms zelfs meer.

Actie: Langs de hoofdroutes de laanbeplanting optimaliseren en daarmee een impuls geven aan de lokale groenstructuur en inherent daaraan aan de ecologische waarden. Hierop wordt in het groenbeheerplan dieper ingegaan.

Uitgangspunt is langs de hoofdroutes (Kennemerstraatweg, Kanaalweg en Zeeweg) daar waar ruimte is minimaal een enkele rij laanbomen van de 1^e grootte (hoger dan 15m) aan beide zijden van de weg te planten. Als het profiel breed genoeg is de voorkeur om twee rijen te plaatsen om de groenstructuur te versterken.

Eerder is al iets genoemd over de gebiedsontsluitingswegen. Deze worden continue begeleid door een dubbele rij bomen die staan in brede grasbermen. Dit is een zeer ruim bemeten Heilooërprofiel. Deze druk bereide routes zijn enorm belangrijk voor de groenbeleving van de inwoners. Daarnaast voegt het Heilooërprofiel extra kwaliteit toe aan de groenstructuur. Op een aantal plaatsen in Heiloo zijn nog oude iepenlanen aanwezig (zie foto rechts). De iep is een boomsoort die veel in de jaren 50 en 60 in het kustgebied is toegepast en heeft daardoor erg hoge ecologische waarde. Vanwege de sluimerende iep-ziekte is de hoeveelheid iepen schrikbarend afgenomen. De iepenlanen zijn daardoor in kwaliteit afgenomen. Doel is deze laanstructuren weer te herstellen en te verduurzamen. Dit kan gerealiseerd worden door de uitval in de lanen door ziekte in te vullen met andere inheemse soorten van de 1^e grootte en daarbij minimaal 50% van de laan uit iepen te laten bestaan. Hierdoor wordt een duurzame laan gecreëerd.

Uitgangspunt is de gebiedsontsluitingswegen te begeleiden met een enkele rij laanbomen van de 1^e grootte (bomen van 15m en hoger) of 2e grootte (bomen van 8m en hoger), aan beide zijden van de weg.

Uitgangspunt is de huidige iepenlanen te verduurzamen door de lanen aan te vullen met andere inheemse soorten van de 1e grootte met behoud van minimaal 50% van het totale aantal iepen.

In de woonstraten in Heiloo is een laan aan één zijde van de weg of zelfs aan beide zijden een gewoon gezicht. Dit hangt af van de identiteit en het ontwerp van de wijk. Bijna alle straten en wijken hebben hun groene karakter te danken aan de grote hoeveelheid bomen. Deze rijen bomen vallen niet onder laanstructuren.

Uitgangspunt is de woonstraten te blijven voorzien van enkele of dubbele rijen bomen en diversiteit in soorten na te streven. Dit gebaseerd op de identiteit en het ontwerp van de wijk. Hierbij dient zorgvuldig gekeken te worden naar de soortkeuze vanwege grootte, bodemgesteldheid en aanwezige verharding.

Groene verkeersremmende maatregelen langs en op wegen

Vanuit verkeerskundig oogpunt is groen langs wegen een middel om de snelheid te verlagen en daarmee onder andere de veiligheid te vergroten, mits goed aangelegd en onderhouden. Optische versmalling is een manier om de snelheid van het verkeer terug te brengen. Dit wordt bereikt door wegen te begeleiden door bomen en bijvoorbeeld hagen. Grote delen van de Kennemerstraatweg zijn zo ingericht. Uit onderzoek is gebleken dat met het variëren van de plantafstand tussen bomen in een laan de snelheid gemiddeld met mogelijk 3 à 4 km/u omlaag gaat.

Een andere manier om verkeer te remmen is het gebruik van groene obstakels. In de wijk Plan Oost is dit door de ontwerper bewust toegepast. (zie foto)

**Uitgangspunt is afstemmen met de verkeerskundige van de gemeente op welke manier groen verkeersremmend kan worden toegepast bij nieuwe projecten, reconstructies etc. Dit ter fa-
veure van de kwaliteit en veiligheid van de woonomgeving.**

Afscherming van kopgevels

Kopgevels zijn de zijkanten van gebouwen. Vaak hoge stenen muren die in het zicht liggen. Om de groene identiteit die Heiloo nu heeft te behouden en te verbeteren is het aan het zicht onttrekken van dit soort gevels een belangrijk detail. Op veel plekken in Heiloo zijn de gevels al "aangekleed" met groen, maar op veel plekken ook niet. Op sommige plekken kan het beter (zie foto). In de welstandsnota wordt gesteld "de kopgevels van rijen op een passende wijze te voorzien van openingen met ramen, erkers, openslaande deuren en dergelijke." In nieuwe situaties hoeft een kopgevel niet groen aangekleed te worden als deze is ontworpen naar de criteria gesteld in de Welstandsnota.

Actie: Locaties inventariseren en hogere beplanting planten.

Uitgangspunt is kopgevels van gebouwen aan te kleden met opgaande heesters en bomen (max. 3^e grootte <8m) om de groene identiteit te behouden en versterken.

Afscherming van parkeerplaatsen

Hetzelfde wat voor kopgevels van huizen geldt is ook van toepassing op parkeerplaatsen in de wijk. Hoe minder "verstoring" van de mooie buitenruimte hoe beter. Het 'inpakken' van parkeerplaatsen (zoals in de vorm van parkeerkoffers) met heesters, hagen en bomen is het streven. Belangrijk is dat de beplanting niet hoger dan een meter wordt. (zie foto) Op deze manier is de sociale veiligheid geborgd.

Uitgangspunt is parkeerplaatsen, met name als het gaat om gecentraliseerd parkeren, groen in te pakken om de beeldkwaliteit van de woonomgeving en groenbeleving te verbeteren.

Bestaand groen op (her)inrichtingslocaties

In het bomenbeleidsplan 2008 staat beschreven hoe er om dient te worden gegaan met bomen op (her)inrichtingslocaties. Over ander groen zoals bosplantsoen, sierplantsoen, gras etc. dient ten tijde van de ontwerpogave nagedacht te worden. Belangrijk is na te gaan of de bestaande kwaliteit van het groen de beoogde kwaliteit van de woonomgeving kan versterken. Bestaand groen heeft meer esthetische waarde dan net nieuw geplant groen. Als het groen deel uitmaakt van de hoofdgroenstructuur van het dorp dan wordt er zeer terughoudend omgegaan met aantasting hiervan. Een besluit van het college van B&W met daarin zwaarwegende maatschappelijke argumenten kan er voor zorgen dat wordt beslist het structuurgroen op te offeren. In de bestemmingsplannen (zie kaartjes in de bijlage) staat aangegeven, in navolging op het groenstructuurplan 1995 van Bureau Hollandschap, welke groenelementen deel uitmaken van de hoofdgroenstructuur. Ook wordt in de nog te ontwikkelen structuurvisie hier aandacht aan besteed.

Een ander regelmatig voorkomende zaak is rioleringsrenovatie. Tegenwoordig wordt dit zoveel mogelijk integraal aangepakt en wordt het gecombineerd met renovatie van de weg en het groen langs de weg. Net als in bovenstaande situatie wordt het groen op esthetische en ecologische waarde beoordeeld. Als de waarde hoog is blijft het groen gehandhaafd.

Uitgangspunt is bestaand groen op plaatsen waar nieuwe ontwikkelingen zijn nauwkeurig te beoordelen op esthetische en ecologische waarde en te toetsen aan de bestemmingsplannen en de structuurvisie. Behoud van groen met een hoge kwaliteit is van positieve invloed op de beeldkwaliteit van de woonomgeving en groenbeleving.

Herkenbare wijkentrees

In navolging op de doelstelling die in de structuurvisie naar voren komt; "het groen inkleden van de entrees tot het dorp," horen de entrees tot de woonwijken ook deze behandeling te krijgen.

Entrees van een wijk wel groen, maar ook herkenbaar?

Uitgangspunt is herkenbare entrees tot de wijk na te streven en deze te voorzien van bijzonder en/of opvallend groen.

Natuurlijke oevers

Natuurlijke ingerichte oevers zijn oevers die naast hun waterkerende functie ook van hoge waarde zijn voor de natuur. De oevers hebben een flauw talud met beplanting die daar uit zichzelf is gaan groeien. Aanleg van natuurvriendelijke oevers wordt gestimuleerd in het landelijk beleid voor natuur-, milieu- en waterbeheer. Vanuit de Kaderrichtlijn water (KRW) en het regionaal waterplan wordt geadviseerd natuurlijke oevers aan te leggen. Natuurlijke ingerichte oevers zijn van grote waarde voor de groenstructuur, daarom zijn er op enkele plaatsen in Heiloo al dit soort oevers gemaakt. In de Noorderneg en langs Het Malevoort zijn hier goede voorbeelden van te zien. Het beste voorbeeld is gerealiseerd bij het bedrijventerrein Boekelermeer Heiloo. Hier is ter compensatie van het bebouwen van landelijk gebied een ecologische structuur gecreëerd rondom het bedrijventerrein. Bij het voltooien van het volledige bedrijventerrein op zowel Alkmaars als Heilooër grondgebied ontstaat er een ecologische zone van een

paar kilometer lang. Hoe meer ecologisch ingericht gebied er met elkaar verbonden wordt hoe hoger de natuurwaarde. In Heiloo Zuid-West is het de bedoeling voor 2015 alle parkstroken te voorzien van natuurlijke oevers. Hiervoor wordt geld gereserveerd in het Regionaal Waterplan Bergen, Castricum en Heiloo.

Uitgangspunt is langs waterpartijen waar de openbare ruimte dat toelaat natuurlijke oevers te creëren. Locaties die hiervoor in aanmerking komen zijn waterlopen in parken en langs wegen.

Uitgangspunt is voor 2015 natuurlijke oevers te creëren langs de waterpartijen in Heiloo Zuid-West zoals dat geadviseerd wordt in het Regionaal Waterplan Bergen, Castricum en Heiloo.

Groen en parkeren

In het parkeerbeleidsplan 2010 is opgenomen dat in de woonwijken een deel van de parkeerbehoefte wordt toegewezen aan de grasbermen van het Heiloo-oerprofiel. Het tijdelijke bezoekersparkeren wordt hiermee afgevangen en de woonomgeving blijft op deze manier haar groene karakter behouden. Aan deze oplossing is een budget gekoppeld waarmee de afdeling BOR grasbermen kan herstellen die zijn beschadigd door parkerend verkeer. Er is tot op heden een aantal groene ondergronden getest om op te kunnen parkeren. Grasbetontegels, kunststof graste-gels etc. Deze hebben niet het gewenste duurzame effect gehad op plaatsen waar intensief geparkeerd wordt. Omdat het wel wenselijk is worden de ontwikkelingen hieromtrent gevolgd!

Uitgangspunt is aandacht te besteden aan de balans tussen de parkeerbehoefte en het groene karakter van de woonomgeving. Daarnaast is het van belang de ontwikkelingen op dit gebied te blijven volgen en innovatieve oplossingen kleinschalig te blijven testen.

Mandelig groen

Mandelig groen is een inrichtingsprincipe wat in Heiloo niet of nauwelijks wordt gebruikt. Mandelig groen is plantsoen dat gemeenschappelijk gebruikt kan worden. Er worden geen tuinen aangelegd per huis, maar de ruimte wordt gemeenschappelijk ingericht. De onderhoudsverplichting ligt dan bij de eigenaren van de woningen. Het is een principe dat kan leiden tot een grotere oppervlakte groen en dus betere kwaliteit van de buitenruimte en hogere ecologische waarden. Omdat dit principe de kwantiteit van groen uit kan breiden zal bij toekomstige projecten dit principe goed moeten worden overdacht als optie bij het ontwerp.

Uitgangspunt is het idee van de mandelige buitenruimte bij nieuwe planvorming te overwegen omdat het past binnen het landschappelijke karakter en de groene identiteit van Heiloo.

5. INSTRUMENTARIUM TEN BEHOEVE VAN HET GROEN

5.1 Groen en ruimtelijke ontwikkeling

Bestemmingsplannen

Het bestemmingsplan is bij uitstek het instrument om kwetsbare gebieden planologisch te beschermen. Er staat goed in aangegeven welke groengebieden de belangrijke groene hoofdstructuur van het dorp vormen. Bij de actualisering van bestemmingsplannen zijn de begrenzingen van het structuurgroen, zoals weergegeven in de structuurvisie, vertaald naar bepalingen voor doeleinden en gebruik. In bijlage 3 zijn de kaarten met structuurgroen opgenomen.

Actie: Bij elke aanpassingsronde van de bestemmingsplannen dient de groene hoofdstructuur en de begeleidende tekst geactualiseerd te worden.

Groencompensatie

In Heiloo is regelmatig sprake van functie- en bestemmingswijzigingen. Tendens is dat steden en dorpen de laatste jaren steeds meer verdichten. In de praktijk blijkt dat groen veelal moet wijken voor andere functies, terwijl een evenwichtige verhouding tussen groen en bebouwing juist belangrijk is voor een goed leefklimaat.

Door toenemende parkeerdruk en steeds groter wordende gebouwen neemt het groenareaal in de gemeente gestaag af. Gekapte bomen kunnen we relatief eenvoudig compenseren op andere plaatsen, maar dit geldt niet voor plantsoen.

Uitgangspunt is kwantitatieve compensatie. Bij afname van groenareaal op de ene locatie dit aan te vullen op een andere locatie met gelijke groenwaarden en –oppervlakte.

Dit uitgangspunt sluit aan bij de visie om een duurzame groenstructuur te creëren door grote groengebieden met elkaar te verbinden. Omdat het compenseren van plantsoen in de bebouwde omgeving geen eenvoudige opgave is, is er vanwege de druk op de openbare ruimte een andere optie waarvoor gekozen kan worden namelijk groencompensatie voor structuurgroen.

Het idee groencompensatie geldt alleen voor structuurgroen zoals dat staat aangegeven in de bestemmingsplannen. Daarvan gaat het alleen om de locaties die door 'maatschappelijk zeer zwaarwegende argumenten' na besluit van het college van B&W worden aangewezen. Uitgangspunt daarbij is dat het "verloren" groen gecompenseerd wordt in de "groene rand" om Heiloo door grond aan te kopen en te beplanten in de stijl van het daaraan grenzende groen. Omdat de compensatie niet precies tegelijk met de verkoop kan zijn zal een zogenaamd 'groenfonds' in het leven moeten worden geroepen. Dit groenfonds is een plek waar de financiële middelen uit verkoop van plantsoen gereserveerd staan voor de aankoop en aanleg van nieuw groen. De nieuwe structuurvisie is het juiste platform om dit idee verder vorm te geven.

Actie: Bij het ontwikkelen van de structuurvisie het idee om groencompensatie in de vorm van een groenfonds vorm te geven verder uitwerken.

5.2 Inrichten van de openbare ruimte

Randvoorwaarden en kwaliteitseisen --> Nota kwaliteitsvoorschriften

In de Nota Kwaliteitsvoorschriften Heiloo worden voorwaarden en uitgangspunten opgesomd die aangeven op welke wijze het openbaar terrein moet worden ingericht. Dit geldt zowel voor civieltechnische als voor groenprojecten. Deze nota wordt als randvoorwaarden voor de planontwikkeling meegegeven aan projectontwikkelaars die binnen de gemeente woningbouwprojecten uitvoeren. Op deze manier houden we grip op een door de gemeente gewenste kwaliteit van de openbare ruimte.

Gedragscode Flora en faunawet

Bepaalde handelingen ten aanzien van dieren en planten zijn slechts onder strikte voorwaarden mogelijk. De Flora- en faunawet uit 2002 verbiedt handelingen die beschermde inheemse planten en dieren in hun voortbestaan bedreigen of verstoren. Om verstoring van planten en dieren zoveel mogelijk te voorkomen, is het tijdstip of de periode voor het uitvoeren van werkzaamheden van belang.

Wanneer de ingrepen van invloed zijn op de duurzame instandhouding van soorten en populaties, moet de initiatiefnemer een ontheffing aanvragen bij het ministerie van Economische zaken, landbouw en innovatie in het kader van de Flora- en faunawet.

Er wordt geadviseerd een natuurkalender op te stellen. De natuurkalender Heiloo geeft aan wanneer bepaalde bouw-, cultuur- en civieltechnische werkzaamheden en beheer- en onderhoudswerkzaamheden het beste kunnen worden uitgevoerd, gelet op alle flora- en faunawaarde. Bij de planning van gemeentelijke werkzaamheden geldt de kalender als richtinggevend kader.

Actie: Opstellen van een natuurkalender voor Heiloo in het op te stellen Groenbeheerplan (zie paragraaf 5.3).

Uitgifte snippergroen

Het beleid op uitgave van snippergroen is gedateerd. Inzichten in de inrichting en het beheer van de openbare ruimte zijn veranderd en daar dient het beleid op aangepast te worden. In het beleid moeten beoordelingscriteria opgenomen worden waarmee elk ingekomen verzoek tot verkoop op een eenduidige wijze kan worden beoordeeld. In dit beleid kunnen ook vernieuwde inzichten door bezuinigingen worden uitgewerkt. Streefdatum voor dit nieuwe beleid is mei 2012.

Actie: Opstellen van beleid op uitgave van snippergroen voor mei 2012.

5.3 Beheren van het groen

Beheerplannen

Om de visie zoals die in dit groenbeleidsplan is beschreven te verwezenlijken moet ook het beheer van het groen afgestemd zijn op het gewenste eindbeeld (zie paragraaf 3.3 kernuitgangspunten). Daartoe wordt, uitgaande van de beschreven beheervisie en streefbeelden, een groenbeheerplan opgesteld waarin de uitgangspunten voor het beheer worden opgesomd op een zelfde wijze als in dit beleidsplan. Het groenbeheerplan concretiseert de visie tot op onderhoudsniveau. Door het beheer van de buitenruimte in uitgangspunten te formuleren worden handvatten gecreëerd die bij projecten als advies kunnen worden ingebracht. Op deze manier wordt de groenvisie op een eenduidige manier nagestreefd bij alle werkzaamheden en projecten die in Heiloo plaatsvinden. In het beheerplan worden de bezuinigings-taakstellingen op het beheer en onderhoud van het groen geïntegreerd en uitgewerkt in de vorm van maatregelen. Ook het vraaggericht werken met wijkavonden en een meldingsstelsel en de vakkundigheid van de groenmedewerkers draagt bij aan het behoud van de kwaliteit van het groen.

Actie: Opstellen van een groenbeheerplan voor mei 2012.

Renovatie van plantsoenen

Renovatie van plantsoenen vindt met name plaats op basis van het participatieproces wijkgericht werken. Heiloo is verdeeld in verschillende wijken die één voor één worden bezocht door het college en de betreffende deskundige ambtenaren. Participatie vindt plaats in de vorm van bewonersavonden waar betrokken bewoners hun opmerkingen over beheer en inrichting van de openbare ruimte kunnen geven. Elke wijk komt één keer in de vier jaar aan de beurt. Op basis van alle bewonersvragen worden de te vervangen of aan te passen plantsoenen in beeld gebracht en in een planning gezet, op basis van deze planning worden de plantsoenen opgeknapt. Deze dienstverlenende, zeer vraaggerichte en reactieve houding heeft al vele malen voor zeer positieve resultaten gezorgd.

In het begin even kaal, maar al snel volwassen plantsoen

Digitaal beheersysteem

Het in de gemeente aanwezige digitale beheersysteem is DGDialog. Hierin wordt op basis van de GBKN (grootschalige basiskaart Nederland) het groen in Heiloo gecategoriseerd. Zo wordt er onder andere onderscheid gemaakt in opgaande heesters en bodembedekkende heesters, bosplantsoen, gazon, bomen. Alle veranderingen in de openbare ruimte worden continue bijgehouden. DG Dialog voorziet erin extra informatie toe te voegen aan een element zoals een boom. Alle detailgegevens zoals het jaar van planten, soort, etc. kunnen worden toegevoegd, ook is er een koppeling gemaakt met het programma Stroomlijn (programma waarin op kaart de openbare ruimte gedetailleerd staat aangeven) waartoe alle collega's van de gemeente toegang toe hebben. Iedere collega kan in de database groen kijken en gegevens opzoeken. Uit DG Dialog kunnen gegevens worden gehaald zoals hoeveelheid m2 gazon, de hoeveelheid m1 hagen etc. Op basis hiervan kunnen eenvoudig calculaties worden gemaakt.

5.4 Vergunning verlenen en handhaven

Als gevolg van verschillende wet- en regelgeving is de gemeente belast met de bescherming van het groen. Dit houdt in vergunning verlening en het toezien op de naleving van regels door inwoners, aannemers en andere belanghebbenden. De Flora- en faunawet stelt regels ten aanzien van bijvoorbeeld een bouwplan dat risico's kan opleveren voor beschermde planten en diersoorten. Voor ontheffing van deze regels dient er een gemotiveerd verzoek aan de provincie te worden gedaan.

In de omgevingsvergunning is één vergunning opgenomen die een groen karakter heeft namelijk de kapvergunning. Dit is de enige vergunning op het gebied van groen die de gemeente kan verlenen.

Kapvergunning monumentale en beeldbepalende bomen

In de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) staan in artikel 4.11 regels ter bescherming van houtopstanden. Op grond hiervan is voor het kappen van als monumentaal of beeldbepalend aangewezen bomen een kapvergunning nodig. In het bomenbeleidsplan 2008 zijn hiervoor beleidsregels uitgewerkt. De lijst met monumentale en beeldbepalende bomen wordt elk jaar in februari, als er nieuwe aanmeldingen positief zijn beoordeeld, ter vaststelling aangeboden. Het mandaat hiervoor ligt bij het hoofd van de afdeling Ingenieursbureau.

Handhaving APV

De nieuwe APV is 4 oktober 2010 vastgesteld. In de APV zijn een aantal artikelen opgenomen die van belang zijn voor het groen in Heiloo. In het kort betreft dat "afdeling 3 Het bewaren van houtopstanden." Hierin staat het artikel omtrent de omgevingsvergunning zoals hierboven uitgelegd. Ook wordt er een artikel gewijd aan de iepziekte en de verplichting aan inwoners om zieke bomen te verwijderen. Artikel 5.11 verbiedt schade aan te brengen aan groenvoorzieningen door voertuigen en in artikel 5.33 staan verboden opgenomen met betrekking tot verkeer in natuurgebieden.

Illegale ingebruikname openbaar groen

Er zijn diverse manieren waarop groen van de gemeente illegaal in gebruik genomen wordt. Plantsoen wordt bij de tuin getrokken, achterpaden worden aangelegd om de achtertuin te ontsluiten en paaltjes worden in de bermen gezet tegen parkeren, dit zijn enkele voorbeelden waarop de gemeente handhaaft. Genoemde onderwerpen aangevuld met de handhaving van het gebruik van gronden door bouwen of aanleggen van inritten krijgen prioriteit in het handhavingsprogramma van 2011 dat is opgesteld door het team Handhaving van de gemeente. De aanpak wordt geïnitieerd in samenwerking met de afdelingen Communicatie en Beheer Openbare Ruimte.

5.5 Samenwerken en participeren

Bewonersparticipatie

Bij de totstandkoming van dit beleidsplan is alleen niveau 1 'informatie geven' van de participatieladder gebruikt, zoals beschreven in de Nota samen met inwoners – participatie in Heiloo van 9 december 2009. In Heiloo is er geen georganiseerd platform met betrekking tot bij het groen en de natuur betrokken partijen. Het is echter wel een wens om dit vanuit de gemeente op te zetten.

Op wijkavonden die de gemeente per wijk organiseert is groen vaak een veel besproken discipline. Het merendeel is positieve feedback. Hieruit blijkt betrokkenheid bij de inwoners.

Bekendheid over het groenbeleidsplan Heiloo 2012-2022 wordt gegeven in de vorm van een persbericht in de krant en op internet.

Vrijwilligersgroepen

Zeer sporadisch wordt er namens een buurt een comité opgericht als spreekbuis richting de gemeente. Dit betreft ad hoc projecten en is tot op heden niet structureel.

Samenwerking met terreinbeheerders

Er is geen structureel overleg met terreinbeheerders van Natuurmonumenten of Landschap Noord-Holland. Geadviseerd wordt een overleg van structurele aard op te zetten met een frequentie van twee keer per jaar. Een gelegenheid voor diverse terreinbeheerders, andere op groen en natuur gerichte instanties of belangengroepen en de gemeente om met elkaar de 'groene' kwaliteit van Heiloo hoog te houden.

Actie: Opzetten van een structureel overleg met belanghebbenden, natuurorganisaties e.a dat twee keer per jaar plaatsvindt.

5.6 Inlichten en voorlichten

Publicaties

De gemeente publiceert in de Uitkijkpost en op de website regelmatig artikelen. Projecten worden toegelicht, de wijze van onderhoud van groen wordt gedetailleerd behandeld, advies over snoeien wordt gegeven en nog vele andere zaken. Omdat de gemeente Heiloo een groene gemeente is en de betrokkenheid van haar inwoners groot is wordt er regelmatig gecommuniceerd.

6. FINANCIËN

In deze paragraaf worden de financiële middelen opgesomd die de gemeente Heiloo heeft voor het reconstrueren, onderhouden en beheren van het groen. Dit zijn structureel gereserveerde budgetten. In het beleidsplan zijn geen 'nieuwe' budgetten genoemd. Er wordt niet gevraagd om extra financiën. Wat ook niet meegenomen wordt in deze paragraaf is de financiële dekking voor het groen dat bij woningbouw- en rioolreconstructieprojecten wordt heringericht. De dekking vindt dan plaats in de exploitatie van dat project. Ook de budgetten die beschikbaar zijn gesteld voor het wijkgericht werken worden deels voor groenrenovatie gebruikt als er vragen komen op de wijkavonden. Deze budgetten zijn niet in deze paragraaf meegenomen.

Jaarlijkse budgetten voor reconstructie van groenvoorzieningen in 2011

Reconstructie van groen houdt in dat plantvakken leeggehaald en opgeknapt worden om vervolgens nieuwe beplanting te planten. Het beschikbare budget voor reconstructie van groenvoorzieningen ziet er als volgt uit:

Product	Omschrijving	Bedrag in € x 1000
30605470	Reconstructie groenvoorzieningen	48

Jaarlijkse budgetten voor het beheer en onderhoud van groenvoorzieningen in 2011

Beheren van het groen houdt in zoveel als het plegen van dagelijks onderhoud en controle. Met de budgetten die hiervoor beschikbaar zijn dient al het groen binnen de gemeente op een acceptabel niveau te worden gehouden.

Product	Omschrijving	Bedrag in € x 1000
30401040	Watergangen / schouwwerkzaamheden (50% hiervan is groenbudget)	98
30605030	Inventarisatie bomen	3
30605200	Groenvoorzieningen oost	114
30605300	Groenvoorzieningen west	114
30605060	Groenonderhoud door derden	140
30605090	Buitenbermen (o.a. ecologische oevers en bloemweiden)	16
30605440	Kosten derden (onderhoud de Neggen)	92

Bezuinigingen

De bezuinigingstaakstelling die de gemeente van het Rijk heeft gekregen is concreter uitgewerkt door de raad. De concrete taakstelling is gericht op het onderhoud van het groen in Heiloo. De bewuste keuze die in dit kader gemaakt is, is gericht op het versoberen van het kwaliteitsniveau door met de huidige mankracht het tot nu uitbestede werk zelf te gaan doen. De visie in dit plan is er op gericht een consistent kwaliteitsniveau na te streven door doelmatig en ecologisch om te gaan met het groen. Dit staat niet in tegenstelling tot de huidige bezuinigingstaakstelling.

In de door de raad op 7 februari 2011 aangenomen motie zijn de richtingen opgenomen waarin bezuinigd gaat worden. Voor het groenbeheer betekent dat het volgende:

	Jaar	2012	2013	2014
	€ x 1000			
	Totaal			
Groenbeheer versoberen	288	240		48
Taakstelling groenbeheer	275			275

In 2012 wordt bezuinigd op het uitbesteden van groenonderhoud aan derden en een klein deel van het bedrag wordt in mindering gebracht op het onderhoud van speelvoorzieningen.

De voor 2014 gestelde bezuinigingstaakstelling moet nog nader worden uitgewerkt. Er zal moeten worden bepaald of het budget op het beheer en onderhoud wordt gekort of dat er financiële ruimte wordt gevonden in de personele bezetting.

De bezuinigingen op de afdeling Beheer Openbare Ruimte hebben ook consequenties voor het groen dat onderdeel uitmaakt van de planvorming bij rioolrenovatieprojecten. Tot op heden werd alle aanplant door de eigen dienst gedaan. Hiervoor zal geen capaciteit meer overblijven.

Subsidies

Op dit moment zijn er geen subsidies waarvan gebruik wordt gemaakt als het gaat om groenbeleid of -beheer. Uiteraard worden de mogelijkheden nauwlettend in de gaten gehouden.

BIJLAGEN

1. Potentieel Natuurlijke Vegetatie in en rond Heiloo:

	Westzijde Heiloo	Centrum Heiloo	Oostzijde Heiloo
Grondsoort:	Kleigronden	Zandgronden	Veenrijke gronden
P.N.V.	Essen-iepenbos Elzenrijk essen-iepenbos	Wintereiken-beukenbos Gierstgras-beukenbos	
Hoofdsoorten:	Gewone es Gladde iep Schietwilg	Beuk Wintereik Grove den	Zwarte els Zachte berk
Nevensoorten:	Zwarte els (nattere gronden) Gewone esdoorn, Noorse esdoorn, Zomerlinde, Witte paardekastanje (drogere gronden)	Zomereik Ruwe berk Haagbeuk	Schietwilg Zachte berk
Struiken:	Eenstijlige meidoorn Sleedoorn Dauwbraam	Lijsterbes Hazelaar Hulst Framboos/braam Esp Boswilg	Eenstijlige meidoorn Grauwe wilg Braam Vlier

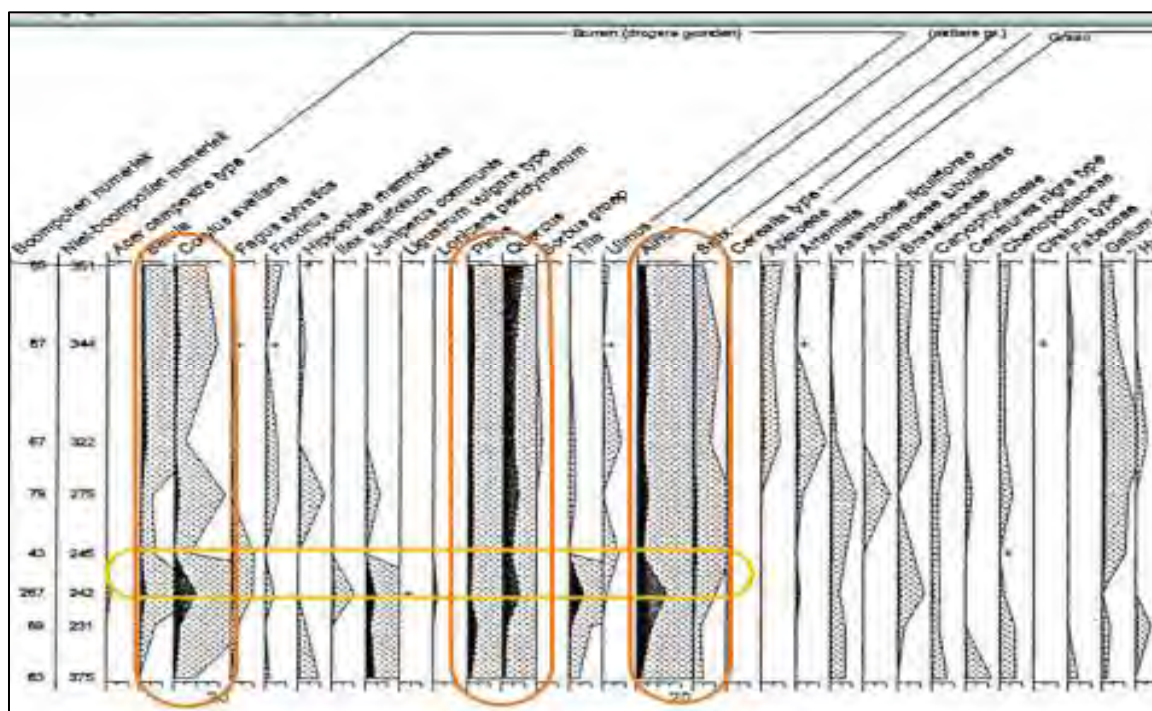
2. Pollenonderzoek

(datum onbekend, bron: Groeninrichtingsplan Zuiderloo/Zandzoom, Buro Adrichem, mei 2008)

Archeologisch onderzoek

Aan de Butterlaan heeft een archeologische pollenonderzoek plaatsgevonden. Alhoewel het onderzoek een veenprofiel betreft, geeft het onderzoek ook informatie over aangetroffen bomen en heesters op de strandwal. Over een diepte van 80 cm zijn verschillende lagen op pollen onderzocht. Uit het onderzoek komen enkele interessante gegevens naar voren. Deze zijn ook te herleiden vanuit het percentagediagram dat bij het onderzoek is opgenomen.

- in de oudste onderzochte periode was er sprake van een duinstruweel met Duindoorn, Den en Eik
- sommige bomen en heesters zijn gedurende vele eeuwen aanwezig geweest: Eik, Den, Els, Berk, Hazelaar en Wilg.
- met name in de laag 60-70 cm zijn er ter plaatse van Heiloo veel opgaande bomen/heesters aanwezig geweest met soorten: Berk, Hazelaar, Beuk, Es, Hulst, Jeneverbes, Kamperfoelie, Li-

guster, Linde, Lijsterbes.

Verklarende woordenlijst:

Berk - Betula
Duindoorn - Hippophae
Den - Pinus
Eik - Quercus
Els - Alnus
Hazelaar - Corylus
Wilg - Salix

Beuk - Fagus
Es - Fraxinus
Hulst - Ilex
Jeneverbes - Juniperus
Kamperfoelie - Lonicera
Liguster - Ligustrum
Linde - Tilia
Lijsterbes - Sorbus

3. Groenstructuurkaartjes uit de bestemmingsplannen

Groenstructuur in bestemmingsplan Heiloo Midden

Groenstructuur in bestemmingsplan Heiloo Noord-Oost

Groenstructuur in bestemmingsplan Heiloo Noord-West

De Ruimtelijke structuur

Kenmerkend voor Heiloo is een noord-zuid gerichte basisstructuur. Deze structuur is grotendeels terug te voeren op de oude hoofdlijnen van het oorspronkelijke strandwallenlandschap en de historische bebouwingsstructuur. Qua bebouwingsstructuur worden binnen het plangebied de volgende deelgebieden onderscheiden zoals die in de Welstandsnota Heiloo zijn onderscheiden:

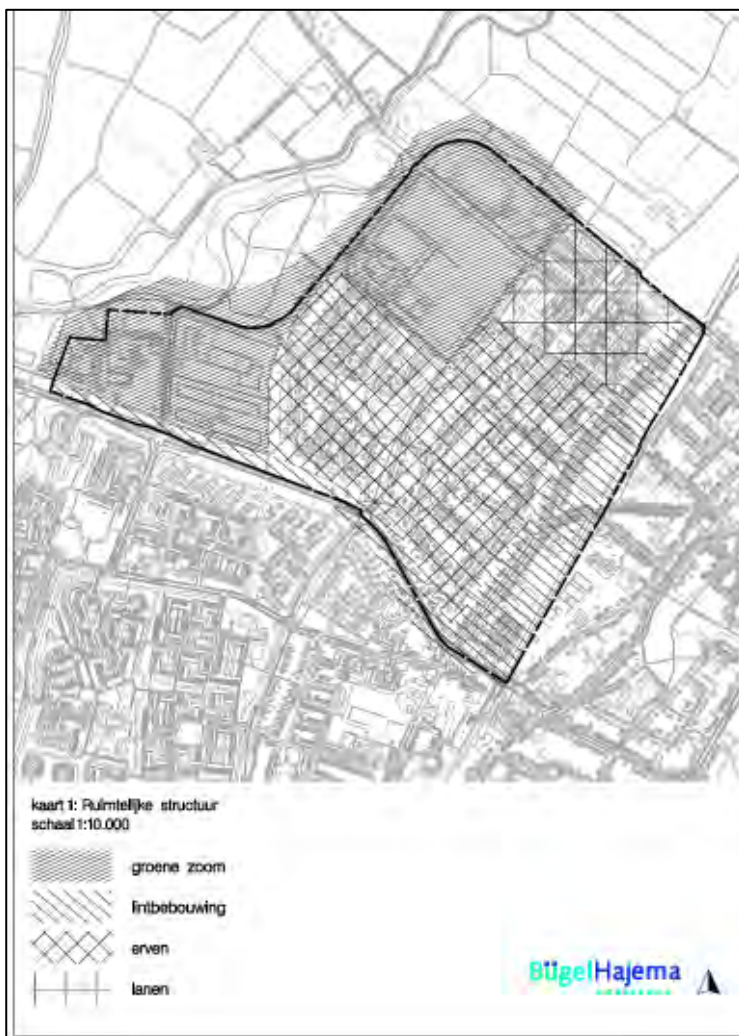
- de lanen;
- (historische) lintbebouwing;
- het ervengebied;
- de groene zoom (sportvelden, campings en park).

In het lanengebied is veel groen aanwezig in de vorm van bomen, gras en perkbeplanting. In de lanen is laanbeplanting aangebracht en is hier en daar een groen middengebied gelegen. De bomen in de grasbermen zijn karakteristiek voor de gemeente. In de Egelshoek in het oosten

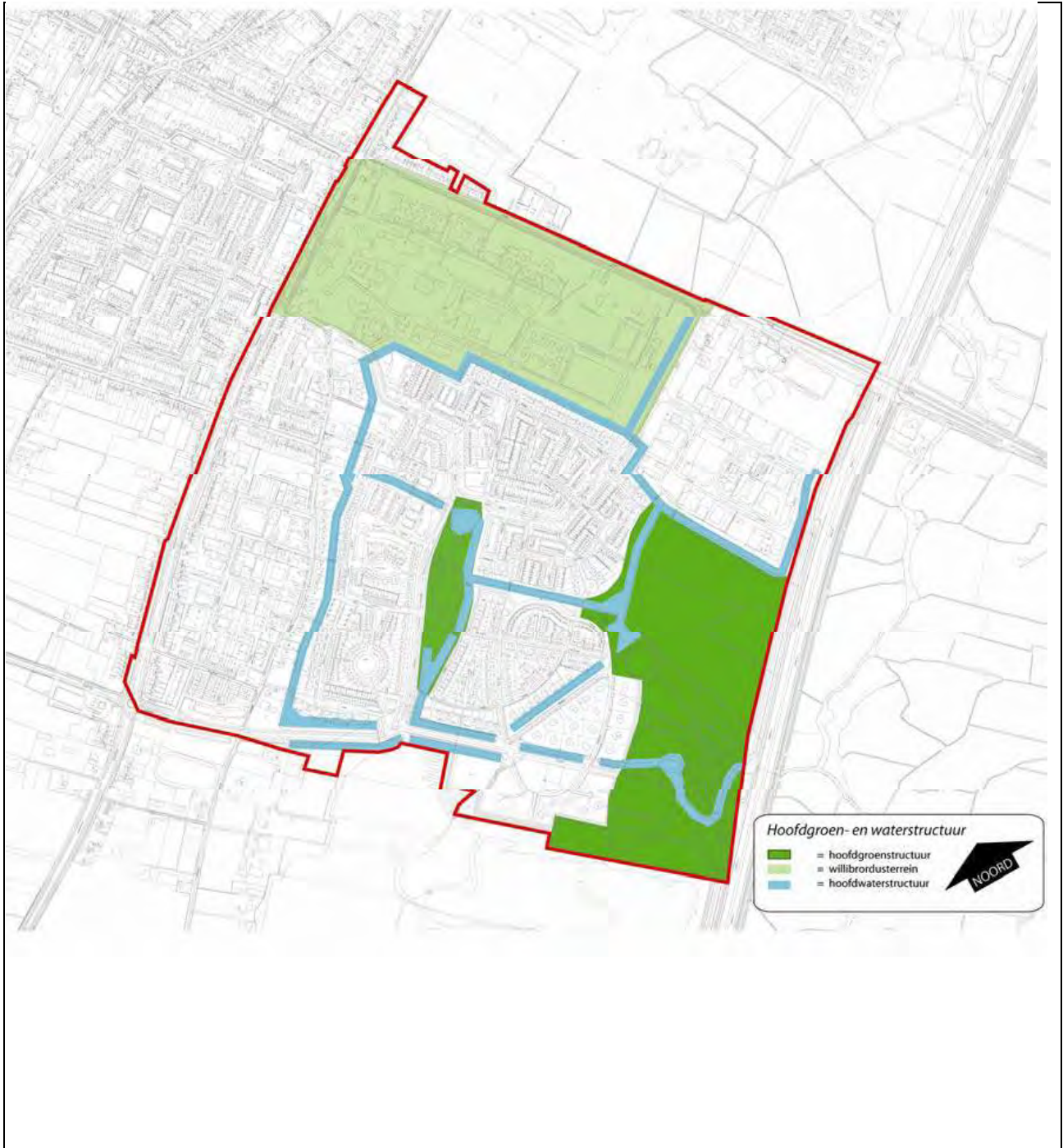
van het plangebied is deze karakteristieke structuur niet aanwezig. Deze woonbuurt is eind jaren negentig integraal door Alle Hosper ontworpen. Hier is sprake van een duidelijke rechte structuur met afwisselend hoogopgaande en laaggroeiende beplanting. Een centrale waterpartij heeft een stempel op de ruimtelijke karakteristiek gedrukt.

Bij de lintbebouwing is de groenstructuur minder sterk aanwezig, doordat de bebouwing vrij dicht op de weg staat. In het ervengebied zijn centrale groenpartijen, waar de bebouwing omheen is geplaatst. Hierdoor ontstaan besloten hofjes. De groene zoom is omsloten door boomsingels, hoofdzakelijk ter bescherming

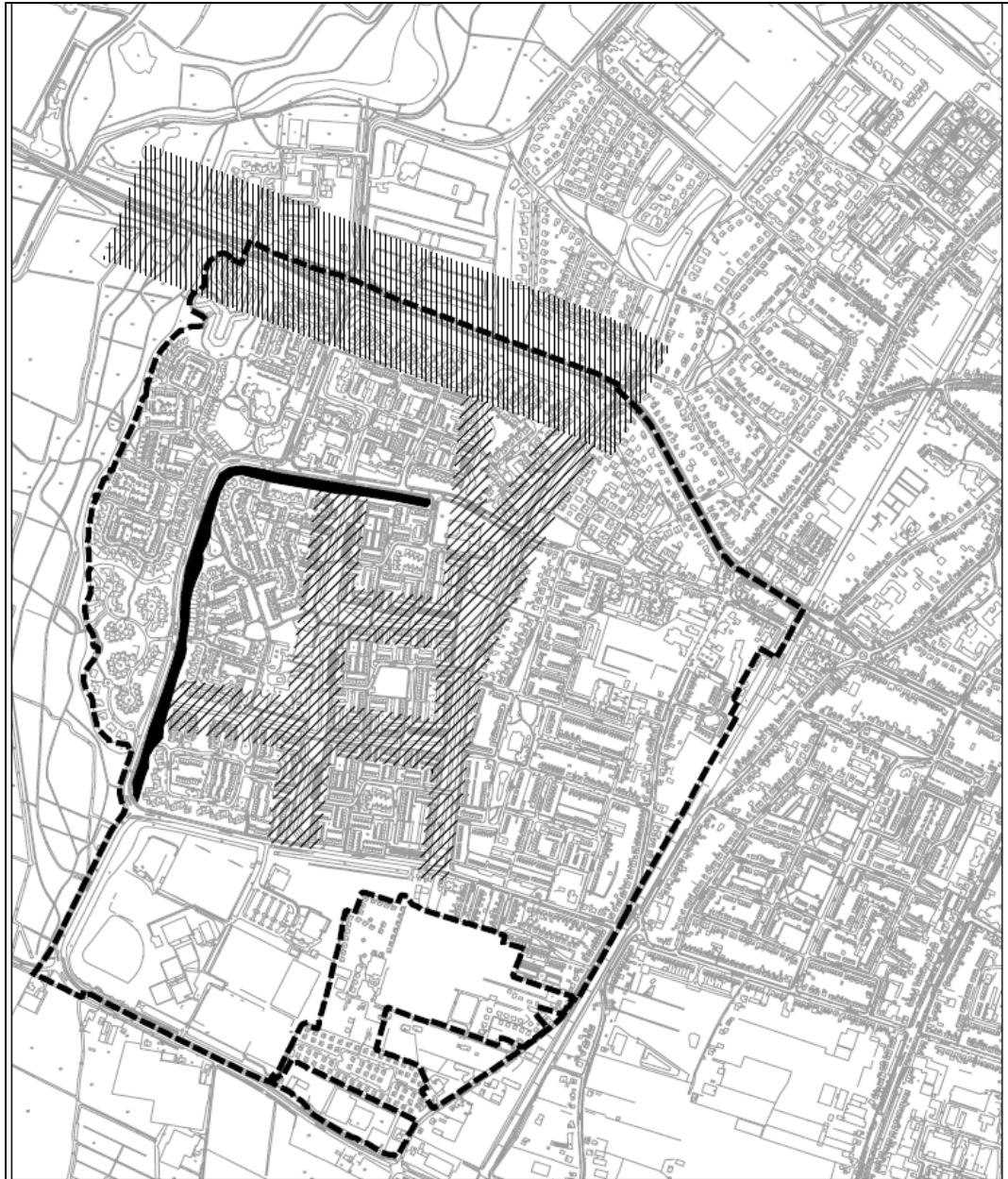
van de sportvelden tegen de wind. Het westelijke groene gebied is ingericht ten behoeve van een camping en heeft een meer besloten karakter. Door de royale groenstructuur, met name aan de noord- en noordoostzijde van het plangebied, is de overgang van het plangebied naar het buitengebied duidelijk begrensd. In het westen vormt de Zeeweg een duidelijke overgang van het plangebied.

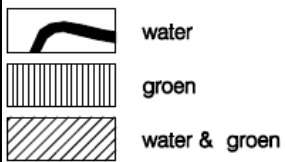
Groenstructuur in bestemmingsplan Heiloo Zuid-Oost

Groenstructuur in bestemmingsplan Heiloo Zuid-West

KAART 2: WATER & GROEN

BügelHajema

